

మా గ్రంథపేటిక.

5. అడిదము సూరకవి:—ఇది యొక చరిత్రాత్మక చురుగ్గ్రంథము. గ్రంథకర్త అడిదము రామారావుగారు. విజయ నగరమునందలి ఆంధ్రపారిశాతగ్రంథమాలికలో నియ్యది ద్వితీయ గ్రంథముగా ప్రకటింపబడినది. ఆంధ్ర గ్రంథకర్తల జీవితచరిత్రలను ఆసక్తికరముగ జర్పించు పుస్తకము లాంధ్రమున నింతకంటెను లేనదియే చెప్పవచ్చును. ఇట్టి ప్రయత్నమును ప్రథమముగ బ్రహ్మచర్యముగా నెఱవేర్చిన గ్రంథ సంపాదకు లగు శ్రీయత. బుట్టా శేషగిరిరావు పంతులుగారు ముఖ్యముగ నిర్వహించుచున్నారు. మఱియును ప్రకృతపు గ్రంథకర్తలు, సూరకవివంశస్థు లగుటచేత వంశపరంపరగా వచ్చు చరిత్రాంశములను బోనాడక కూర్చుట కవకాశము గలిగెను.

ఇట్టికవితరీతులు కవులకును తత్కవిత్వమున గల పరస్పరసంబంధమును స్పష్టముగ ప్రకటించునట్లులే, కవులకును వారి కాలభూమిలై పోవకు లగు చేతులపరుగులకును గల సంబంధమును వారి ఉపయోగపరములను, గూడ విశదపరుచునట్లులే సేమాశ్రమము సందియములేక. కావున ప్రకృతము సూరకవి జీవితచరిత్రమును వ్రాయుటయనగా - నర్థాత్ముడు, సూరకవికాలమునాటి యాంధ్రరాజ్యము, పాంధ్రభాషాభివృద్ధి, జేతముల స్థితిగతులు, నానాలపు తండ్రి తులు, వారిప్రభావితములు, మున్నగు విశేషములను యుక్తి యుక్తములగు నాధారములతో నిర్దేశించుట యనిగాని విమర్శించుట యనిగాని తాత్పర్యము లేదు. ప్రస్తుతము జీవితచరిత్ర వ్రాయుటలో, గ్రంథకర్తవైని పేర్కొనవలసినవలెను సమగ్రముగా వివరించెను. ఇందులకు చాలకంటె వంశానుభూతికములగు గాథలనే యాధారములుగా వ్రాసెను. ప్రాంతపుల జీవితచరిత్రలను అందునను ప్రాచీనులజీవితములను వ్రాయుటలో, మనకు వంశానుసారముగ వచ్చుగాథలే చాలకంటె నాధారములు కావలసివచ్చుచున్నవి. మనవారికి స్వకీయచరిత్రములను వ్రాసి కొనుటయందభిరుచిలేకయో, వివరములేకనుండుటనో, మఱి యేకాగ్రములవలనో కాని చరిత్రకథలను గ్రంథములుగా చేయునాచారము లేదయ్యెననుట కొంతకంటెను ఇటీవలివారి విషయమున నెఱుఁగొనవలసియున్నది. ఇట్టిస్థితిలో,-- అనగా విజయనగర చారిత్రికాంశము లివియేయని తేటపరచుచు మన దృష్టాంతములను చూపలేనిస్థితిలో-- వంశానుభూతికములగు గాథలను మనము ప్రమాణములుగా వ్రాసేకత్తవచ్చును. ఈ విషయము ప్రమాణశబ్దమునకుగల యర్థమును విచారించినచో తెల్లమగును. ఆ ప్రవాక్తామే ప్రమాణము:-అని పెద్దలు ప్రమాణశబ్దమున కర్థముచేప్పిరి. కావున నిట్టిగాథలను ప్రమాణములుగావని ప్రోసివేయఁజూచుట యుచితము కాదని ఇంకను ప్రమాణములు లేనివట్లు చూచు--(అనగా ననుమానము) లే, ప్రమాణములుగా గ్రహించవలెను.

సూరకవిగారు, పదునెనిమిదవ శతాబ్దపువారు రామలింగేశ్వరకము మున్నగు గ్రంథరాజములను చేసి, సమయానుసారి యయి లోకమునకు సన్మార్గాచరణము నుపదేశించినయాచార్యులు, దుర్వృత్తులు లవణగునట్లుచేసి, కవిశేఖరుఁడని స్వసమయాంధ్రులగు పండితులచేత గ్రీర్తింపబడిన యద్వి తీయతేభావి. కళింగరాజ్యములోని ప్రాథమిక డను సరసకవియు, నని తెలియఁదగును.

సూరకవి జీవితము పరిపూర్ణములలో వర్ణింపబడినది తొలిపరికరమునందు ఇంటితేరైన 'యడిదము'ను గురించి చర్చ నేయబడినది. ఇందు గ్రంథకర్త గ్రంథసంపాదకుల యభిప్రాయములు భిన్నములుగా గనుపట్టుచున్న మొత్తము వైని గ్రంథకర్త యాశయమే సమంజసమని పరికించినచో కనుపట్టును. జన్మాడికమును, విద్యాభ్యాసాడికమును తర్వాతి పరికరములలో వర్ణింపబడినది. కాని ఈపరికరముల నింకను విస్తరించి చర్చ నేయవలయునని మాయభిప్రాయము. చాలవల పరికరమున సూరకవికాల ముపవర్ణితమైనది. దీనిని బట్టి సూరకవి 1720 వ క్రైస్తవ సంవత్సరమున జన్మించి ఇరు వదియైదేండ్లవఱకును తేగలోనుండి అటువైని 1794 వ సంవత్సరమున జరిగిన వర్షశాఖ యుద్ధమునకు కొంచె మిటీల మృతిసంభవము నిశ్చితమగుచున్నది. సూరకవికి పోషకుఁడగు ప్రభువు విజయనగరాధిపతుఁడగు చివ విజయరామ మహారాజుగారుపాణుమచాల వేంకటమూర్తి అనియును, రాజుగారి అంతులే కా రామ రాజుగారికి ప్రతిస్పర్ధియనియును, తేక అంతులే విడిచి(విభాజనము) జిల్లా అనబడెడి సమీప ఉత్తరప్రదేశ్

ముననున్న సత్కర్తము జమిందారుల యాస్థానకవి) పర్లామిడి బత్తుల అయ్యప్ప, మున్నగువారికవికి సమకాలికులనియును భట్టువలె తేజావనుఁడేనీ అయ్యెవోటుల మానానమనముల ను సమానముగా వనధనించి మించిన మేటియనియును, తేమలవాడ భీమకవి మున్నగువారివలె కాపాసుగ్రహసామర్థ్యము గలవాడనియును, విజయనగరము (2) కవిసంకేతనిచ్చేదము (8) చంద్రాలోకము (4) ఆంధ్రనామశేషము (5) రామలింగేశ్వరకము మొదలగుకృతు లీకవిశేఖరుని కావ్యము లనియును-- ఈ గ్రంథములను తెల్ల మగుచున్నది.

ఆంధ్రపారిశాత కార్యస్థానమున నితరులున్న ప్రకటింపబడిన గ్రంథములకుంటే మాత్రమేగాక, ఆంధ్రనామస్మృతియనం దీకాలమునఁ బ్రకటింపిన వాఙ్మయవిచర్యక గ్రంథములలో నెల్ల నియ్యది మేటియనఁదగునని మాయభిప్రాయము-- గ్రంథము వెల 1-4-0 వలయును-- ఆంధ్రపారిశాత కార్యస్థానమునకు వ్రాసినఁ బడయగలరు.

6. అనంతపుర చరిత్రకథలు:- ఇయ్యది మద్రాసు ఆంధ్రగ్రంథ ప్రకటనాలయమువారిచే ప్రకటింపబడినది.

గ్రంథకర్తలు వెనుగొండలోని హైస్కూలులోని యుపాధ్యాయు లగు నా|| వాసుదేవరావుగారు. ఈ చిన్ని పుస్తకమునందు అనంతపుర మండలములోని చారిత్రికాంశముల కథారూపములగు గూర్పబడినవి. ప్రస్తుతకాల మిట్టిగ్రంథములు చాల రకు పతనీయములుగాఁ జేయుటచేత స్వాభిమానము తేకభక్తి తేజనవామార్గముల నలవడి బాల్యు, తేజయనామకలై యభివృద్ధి గాంతురనుటలో సేమయును సందియములేదు. శైలి గ్రాంథికమై సులువుగ బాగు కట్టానమును గల్పించునదిగ నున్నది. వెల గు 0-6-0 లు.

WANTED. A Science B. A. L. T. George V Coronation Secondary School Nandigama Kistna. Pay Rs. 100-10-120 with bond to serve for 4 years. For more particulars apply to. K. PURNAYYA, Secretary. G. V. C. S. School, Nandigama, Kistna

జాతక మార్తాండుము. (1565)

ఈ గ్రంథము సూరస గ్రంథము. దీనిలో 1 జాతకప్రశంస 2 గోచార ప్రశంస అని 2 భాగములు గలవు. ఈ గ్రంథము దగ్గర నున్న యెడల ఉద్యోగస్థులు, స్కూలు పిల్లలు, వర్తకులు, వ్యవహారస్థులు, వ్యవసాయబాద్లు మొదలైన యావస్థుండి జనులు ఎవరికి కావలసిన అంశములు వారు వేరు వేరుగా ఎప్పుటి కప్పుడు ప్రతినెలలోను ప్రతినెలసంవత్సరములోను జరుగు సంగతులు నులభముగా తెలిసికొనవచ్చును. ఎవరి జాతకము వారు పూర్తిగా వ్రాసికొనవచ్చును. దీనిలో ఆనేకమైన అనుభవజాతకములు చక్రములలోను ఉదాహరణములతోను బోధన పూర్వకముగాను శాస్త్ర సమ్మతముగాను వ్రాయబడినవి. దీనివెల పోస్టుఖర్చులు సహితము రు 2-8-0. ముందుగారు 1 టి అడ్వాన్సు పంపినయెడల తక్కిన రు 1-8-0 లకు ఈ గ్రంథము వీ. పీ. గా పంపబడును. ఈ గ్రంథము ఋజువు గాలేదని వాదించినవారికి తిరిగి సొమ్ము యిచ్చి వేయబడును. ప్రతులు స్వల్పముగా నుండుటచేతను కావలసినవారు 1, 2 మాసములలో పుగానే దరఖాస్తులు పంపవలెను.

ఆకెళ్ల - వెంకటశాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

జ్వర హరి వాంతి బ్రాంతి నివారణి ఓమం - కర్పూర్ దీనియొక్క నామధేయము తెలుపుచున్న జ్వరమును హరించుట కిది సాటిలేనిమందు. మలేరియా (విష వా (యజ్వరములకును, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరములకును యెత్తినది. కొన్ని నా పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయముగ జ్వరముందు సమయమందును యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యేలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బాత్రిగా నిలిచిపోవును. ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన ఆనేకులలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:- కలీలు (అటార్ని-ఆల్-లా) సంగరావ్ పాండు రంగ్ గారు వ్రాసిరి:- మీయొక్క 'జ్వరహరి' జ్వరములను కుదుర్చుటయందు ఆమోఘమైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోష పూర్వకముగా తెలిపించెదను. వర్షాకాల మారంభమందు సాల్-నెట్టిలో నుండు నాగ్రామములలో కూలీలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించుచుండగా, హెగ్ని వారియొక్క 'జ్వరహరి'నికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే వీరందరు స్వస్థత చెందిరి. ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుము. ప్రతి ఔషధమపులలోను వర్తకుల వద్దను దొరకును సీసాఒకటికి వల అ.8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11. మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము. హెగ్ని-గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెని, ట్రేజీ, బాడక్ అందు కంపెని, ఏజెంట్లు, 15, అరమనకార వీధి, మదరాసు. (1122) Agents: Oakley, Bowden & Company, 15, Armenian Street, MADRAS.

విదేశతంత్రీవార్తలు
(రైటు కు ఏ జి సి)

పార్లమెంటు చర్చ

ఇండియా విషయము:

లండను, మార్చి 31:—ప్రజల మంగిరమున పెన్సిస్టాన్ ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ఫిషరు గారిట్లు చెప్పిరి. హిందూజాతమునందలి వచ్చు ఓడలలో నీలయినంత యధికముగ ప్రయాణికుల నెక్కించుటకు దగిన యేర్పాటు లొనర్చింపబడినవి. ఏప్రిలు మే నెలలలో అధమ పక్షము 4000 మంది కైన ప్రయాణసౌకర్యము లొనర్చింప బడును.

ప్రస్తుత హిందూజాతపు "అస్కా పె నెం టెను" కాభోద్యోగుల వెకోవను 1885న సంవత్సరములో నేర్పాటు చేయబడిన వనియు ఈ విషయమున పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను వారు చేసిన సిఫారసులు మాంపేగు మెన్బర్లకు ప్రజాశక్తియం దంగీకరింపబడినది నియు, జీవితకాలముల చాల హెచ్చిపోవుటవలన నీ పెన్షనులు చాలవని చాలమంది మొజు పెట్టుచున్నారన సంకతి జగద్విదిత్తునియు, ఈయబ్బందుల నన్నిటిని తొలగించుటకు ఇండియా మంత్రి గారు త్వరపడవలయుననియు తెన్నెట్లు గారు చెప్పిరి. ఇందును గూర్చి ఇండియా దొరలనూ వారికిందే స్పష్టములని తీర్మానము లేవనొనింతలానే వచ్చుననియు, కానిలంబను లేకుండ తగిన యేర్పాటులు చేయబడుననియు పిమ్మట గారు చెప్పిరి.

జర్మను విషయములు.

లండను, ఏప్రిలు 7:—ప్రజల మంగిరమున కర్నలుబడ్చు గారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు కర్నలు ఎవరీ గారిట్లు చెప్పి యున్నారు: క్రిందటి సంవత్సరము జనవరి నెలలో నారంభించిన పరిశోధనలవలన వలసజేయులందును సామంతజేతము లందును 188 గురు జర్మనులనుండుట కంగీకరింపబడినది తెలియవచ్చును. స్వపరిపాలకులు అధివేతనములం దెంతమంది యున్నారో మొత్తము తనకు తెలియదు. వాటియందలి జర్మనులతో పోధకుల నా కల కంపుటకు గాని నిర్బంధించుటకు గాని ఆయా ప్రభుత్వముల వారి కధికారములున్నవి. అసంకల్పితపును నావలి కంపుటకు వారే వానిని విసయోగింపగలరు.

సర్ ఇయాను హేమిలను గారు.

లండను, ఏప్రిలు 2:—నారాసంఘము వారిట్లు తెలియబరచుచున్నాడు:—ఈ త్తర నై న్యాయపరమనకు సర్ ఇయాను హేమిలను గారు రాశినామానిచ్చిరి. ఇందువలన నతడు నైతిక సేవనే యంగీకరింపదని తలంపరాదు. అంతకంటె నెక్కువ అక్షర్ల జీయమగు వదని లభించిన నతడు తప్పకుండ నంగీకరించును.

లండనుండి ప్యారిసున కేగుట

లండను, ఏప్రిలు 2:—సంధిసభవారి విమానములో మొకటి 80 నిమిషములలో లండనునుండి ప్యారిసు కేగును.

లండన్, ఏప్రిలు 7:—వర్తక సంఘపు బోర్డువారి ప్రకటన. మాతకదూది ఖరీదులను, 1918 వ సంవత్సరములో చేసిన టిటరను ఆర్డరును అమెరికా దూదియొక్క వివరములు తెలిసెడివరకు వచ్చే 80 వ తేదీ వరకున్న అమలులోకి రావని ఎల్లరకు తెలియబరచుచున్నాడు.

అమెరికా

జర్మను చారులు.

లండను, ఏప్రిలు 4:—రైటు గారి వాషింగ్టను విలే ఖరీ యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. టర్కీయందలి నైని కాధికారులు తమ జేతమునందు నివసించుచున్న అమెరికనుని అతని భార్యను ఆరెస్టుచేయుట కనుమతిగోరగా యుద్ధకార్యదర్శి అందుల కంగీకరించుచున్నాడు. వారు కేలస్తీనునందును, బ్రిటిషు ఇండియా పౌరులందును జర్మను తీర్పరచిన చారుల లోని వారని ప్రకటింపబడినది.

హాలండు

ఒలింపిక్కు పందెములు.

లాసానీ, ఏప్రిలు 7:—అంతర్జాతీయపు ఒలింపిక్కు పందెముల సంఘమువారు 7 వ ఒలింపిక్కును 1920 వ సంవత్సరములో ఆంట్వెర్పునందు జనవరి నెలలో నిర్వహించిరి.

అఫ్రికా

ట్రాన్సువాలు భారతీయులు.

లండను, మార్చి 31:—ట్రాన్సువాలునందు వని చేయుచున్న భారతీయుల ఇచ్చందులకు గూర్చి ఆలోచనల నెనరించుటకు వత్తికాప్రికాయం దొక ప్రత్యేక సభ నెలకొల్పబడినది. అందుకు గూర్చి ప్రెస్సు పత్రికయొక్క కేపుటను విలేఖరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—1908 వ సంవత్సరపు గొల్లలా నడుసరించి భారతీయుల వ్యాపార స్వత్వములు చాలవరకు తగ్గింపబడినవని వాటినిగూర్చి వాగ ముఖ్యముగ తమ యశస్యతని తెలుపుచున్నారు. జనరలు నట్టు గారికిని గాంధీ గారికిని సమాధానము వుదిన వెనుక నీ నియమము లేన్నదను పాటింపబడలేదు. అయినను తా మి నియమములకు గూర్చి లాభము నొందదలచు వ్యక్తులును, పురపాలకసంఘము లును అనకాకము దొరకినపుడు లాభము మొదల నెంతవరని వారు వాదించుచున్నారు.

హంగరీ

అడ్మిరలు కోల్బాకు గారికి అప్పీచ్చుట

లండను, ఏప్రిలు 2:—ప్యారిసు న్యాయాధ్యక్షుల పౌరజ్ఞప్తికా విలేఖరి వ్రాత ప్రకారము, కామస్కాట్లాలో అమెరికాజను, నెట్టు ఏప్రిలు టర్కీ స్థానములలో గ్రేటు బ్రిటనునకును బ్యాంకుల నెలకొల్పట కరకాకము నిచ్చిన యెడల అడ్మిరలు కోల్బాకు గారి గర్వ మెంటు వారికి కొంత ఖుషాము నిచ్చుట కొక ఆంగ్లో అమెరికను బ్యాంకు అంగీకరించెడిది

బవేరియా విషమస్థితి.

సోవియట్లు ప్రజాప్రభుత్వ ప్రకటనము.

లండను, ఏప్రిలు 6:—కోపను హేగను తండ్రివార:—5 వ తేదీని బవేరియాలో సోవియట్లు ప్రజాప్రభుత్వము ప్రకటింపబడినది. స్వాగృహము పౌరు ఎర్జి టెర్జు గారి కిసంగతిని దృఢపరచుచు వార్తలు వచ్చినవి.

కోపను హేగను, ఏప్రిలు 6:—మరయొకరి కీడిక ఇట్లు తెలియబరచుచున్నది:—స్వార్థకీర్తులు పార్లమెంటు కార్యాలయములను పట్టుకొనిరి. ఒకేసమయమున మ్యూనిచ్చిలో ననేక చిన్న సభలు గావించబడి వాటిలో మాతప్రజాప్రభుత్వము నెలకొల్పబడినట్లు ప్రకటింపబడినది. స్వాతంత్ర్య సాంఘిక వాదులు స్వార్థకీర్తులలో జేరి. ప్రధాని హెయ్మెలును గారదివరకుండిన టెర్జునునగరమున విడి వెనుక పరుగెత్తిరి. కాని కార్యము లేకపోయెను. అచటి నైపుయు తాటన్సిక భావమున వహించుచు నతని బలపరచ విరాకరించినది. తాము ప్రజా ప్రభుత్వవత్తుమున నభిమానము గలిగి యున్న సంకతి నతని కెలా కవరతిరి. వివిధ ప్రదేశములందలి రైతులు పెద్ద సభగా జేరి మ్యూనిచ్చి కేగుటకు తీర్మానించిరి.

మ్యూనిచ్చి ఆందోళనము.

టెర్జు, ఏప్రిలు 6:—సోవియట్లు ప్రజాప్రభుత్వము ప్రకటికృత మగునని నారాప్రతికలు తలంచుచున్నవి. మ్యూనిచ్చిలో కోపావేతము చాల విశేషముగ నున్నది. నగరముం దంతట నంటింపబడిన ప్రకటనలయందు గుంపులతో వీధుల న్నియు నిండిపోయినవని తెలియుచున్నది. కమ్యూనిస్టు, స్పార్టాకీస్టు లీగుల సంఘమువారు 6 వ తేదీని విడువ్నాయందలి మధ్యతరగతుల వారిని పత్రికాధికారులను పట్టుకొనుటకు నిశ్చయించి రని తెలియుచున్నది. దక్షిణ హంగరీ ప్రభుత్వమువారి సమకాలముగనే రాయబారులు జరుగుచున్నవని తెలియుచున్నది. వారు తగ్గింపు అంశములు చాలవరకు రాష్ట్రీయపు సరిహద్దులకుగూర్చి యనియు, అందు ముఖ్యముగ హంగరీకి న్యాయముగ నెంతవర కీయవలయునను అంశమనియు తెలియుచున్నది.

ప్రభుత్వకార్యాలయములను మార్పుట.

కోపను హేగను, ఏప్రిలు 7:—టెర్జు తండ్రివార:—బవేరియా ప్రభుత్వమువారు కొంత కాలమువరకును మ్యూనిచ్చిని విడిచి వెట్టి బాంబర్గునందు ప్రభుత్వ కార్యాలయములను నేవనలు ఎన్నెట్టిని ఉంచుటకు తీర్మానించిరి. నమ్మదగిన నైనుకులు వారికి సహాయ మొనరించు చుండురు.

సమ్మెకట్టుట

కోపను హేగను, ఏప్రిలు 7:—రర్జి బర్నూ తండ్రివార:—సోవియట్లు ప్రజాప్రభుత్వము ప్రకటింపబడినది. కమ్యూనిస్టు

ప్రభుత్వములు పెరిపోనులను, పెరిగ్రాములను, వార్తాప్రతికా కార్యాలయములను ఆక్రమించుకొనెనని: ఫ్యాక్టరీ వనివారందరును సమ్మెకట్టిరి. ఆచారపద్ధతుల చుకాణములు తప్ప తక్కిన చుకాణములన్నియు కట్టివేయబడినవి. రీజెన్సుబర్గు సోవియట్లు ప్రజాప్రభుత్వమున కనుకూలముగ నన్నట్లు ప్రకటించెను. సోవియట్లు ప్రజాప్రభుత్వము నెలకొల్పె నను సంకతి నూరెంబర్గునం దేమియు నాశ్చర్యముగ లిగింపలేదు. అచట వని నెమ్మదిగ జరిగిపోవుచున్నది.

సెంట్రలు కోన్సిలువారు మొదట చేయవలసినవని.

5వ తేదీగల టెర్జును సంజేతము.—నేటి మధ్యాహ్నము ఒంటిగంట సమయమున ప్రజాప్రభుత్వము ప్రకటింప తీర్మానింపబడినది టెర్జును తెజిబ్లా చెప్పచున్న దనియు, మ్యూనిచ్చి యందలి సెంట్రలు కోన్సిలు మొట్ట మొదట నిరంకు కాధికారమును దాల్చి ఆటవిమృట ప్రజాప్రతినిధులను, రెడ్ గార్డును నెలకొల్పి కార్మిక వ్యవసాయదారుల కాంగ్రెసునకు తిరిగి ఎన్నిక లారంభమగుటకు తగిన ఏర్పాటులను జేయుననియు లాండుటాగు ప్రభుత్వమధికారము లేనిస్థితియు రాలెయొక మాలవడియున్నదనియు ప్రభుత్వకార్యాలయములు బాంబర్గునకు మార్చబడిన వనుమాట అబద్ధమనియు మ్యూనిచ్చినుండి టెర్జును పెజిబ్లాట్టునకు సంజేతము వచ్చెను.

కార్మికులకు ప్రకటన.

ప్యారిసు, ఏప్రిలు 7:—హేవాను ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియబరచు చున్నాడు.—బవేరియా ప్రజాప్రభుత్వము సోవియట్లు లిగి మార్చబడిన దను సంకతి పరాకా ప్రతిక లాశ్చర్యముతో దిలకింపరాదు. మిత్రమండలివారిలో వికమత్య మతి దృఢముగ నుండు టావత్వముని మాత్ర మని వ్రాసినది.

కాన్ స్టాంటినోపల్, ఏప్రిల్ 8:—ఒక శ్రాంతి శ్రాంతి జరు, "వై డెక్ రాసా" అనునది వొడస్నాకు ప్రయాణము చేయుచున్నది. అచట బోర్షినిస్టుల ఒత్తిడివలన స్థితిగతులు మిక్కిలి భయంకరముగ నున్నవి. ఒడిస్నాలోగూడ మిక్కిలి భయము గలుగుటవలన ప్రజలు పారిపోవుచున్నాడు. 1000 మంది గ్రీకు జేతములు ఈకోపన ఇక్కడకువచ్చిరి.

లండను, ఏప్రిలు 6:—చర్చిపీల్ గారి సరికట్టు జవాబు చెప్పిరి. ఈజిప్టు జేతమునకే నెలలో పెద్దనైపుదళములు వెళ్లుటకు గడచిన నెలలో ఉత్తమలి యుడెను. ఇంక ముక్కొద్దల జములు ముందు మే, జూన్, జూలై నెలలలో పంపబడును. అచట నింతవరకు నెలపులేకుంక చాలకాలమునుండియు వని చేయుచున్న వారలకు నెల విచ్చునిగుత్తు వీరు కుంపటడిరి. కిపోస్టినిటిబాగరురకు మెసపాటేమియును గాని ఇండియాకు గాని నైపుయుపంపరచ కక్కాణించుచున్నాడు. అనగా ఆగస్టు వరకు పంపరు.

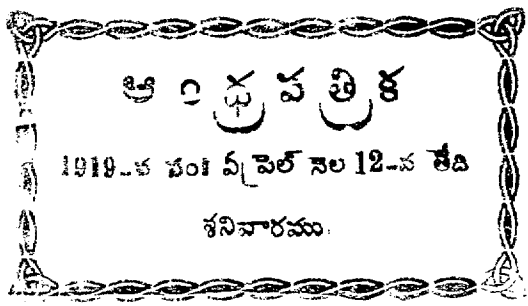
లండను ఏప్రిల్ 19:—కర్నల్ యాకర్ ఫోర్టు గారు వోల్డ్ బై లీగ్డు మేజర్ సీటన్ గారిని వధించినందుకు నేరస్థులుగ పరిగణింపబడిరి. ఆకర్షివము వస్సుకు విచ్చియొత్తి యొందుట వలన చేసితిని చెప్పగా అందుల కంగీకరించి చక్రవర్తిగారి యుత్తమపు కమ్మనకు పట్టి యంచలము నని న్యాయాధికారి ఆజ్ఞాపించెను.

ప్యారిసు, ఏప్రిలు 8:—ఎం. క్లెమేంకో, గారి కోరికమీద కాటన్ దొంగారి మరణశిక్ష కొట్టివే యబడి 10 సంక త్వరముల ఖయుచు విధింపబడినది.

ఈజిప్టులో శాంతి వర్ధిల్లుట

జనరలు ఎలనువే గారి ప్రకటనము.

కెయిరో, ఏప్రిలు 7:—ఈజిప్టులో కలవరములకు దౌర్జన్యములు, ఆస్తులను నాశనముచేయుట మున్నగునవి చాల భాగము తగ్గుటచేత జనరలు సర్. ఎడ్వండు అలనుబీగారు సంతోషించు చున్నట్లుల ఒకప్రకటన తెలియజేయుచున్నది. వీరిభాషలు న్యాయముగా విచారించుటకు వాగ్దానముజేసిరి. జేతములో శాంతి సంక్రమింపింట్లు తగినచక్కత తీసికొనువలసినదని బాధ్యతగల ఈజిప్టు జేతాభిమానులకు హెచ్చరించిరి. ఆధాయవ్యయవట్టికను ఆమోదించుట దుర్భరముగా నుండుట చేత 1919-20 సంవత్సరపు ఆదాయవ్యయములు 28,850,000 ఈజిప్టుపాదులు స్థిరపరచవలసిన దనియు ఈపట్టి ఆమోదింపబడినట్లు ప్రభుత్వమువారు పరిగణించుచు రనియు, ఏప్రిలు మొదటి తేదీని జనరలు ఎలెను బీగారు ప్రకటించిరి.

మానసియులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు:

ప్రస్తుత కర్తవ్యము

సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా సంఘావరణమున, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ప్రస్తుత కర్తవ్యము గూర్చి మితవాదుల దృక్పథ మెద్దియో విశదీకరించిరి. ప్రజల మనముల యెదుట తాండవమాడుచున్న సత్యాగ్రహోద్యమము, గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధావాసముల గూర్చి యే, వీరును ప్రథమమున ముచ్చటించిరి. దేశరక్షణ శాసనమును గాంధీ మహాత్మునిపై ప్రయోగించుట అనుచితమని శాస్త్రిగారు నొక్కి పక్కాచించిరి. దేశరక్షణ శాసనము సంగ్రామావసరముల కొరకని నిర్బంధ బడికది. సంగ్రామ విజయమున కెట్టి త్యాగమున కయినను లోనుగాక తప్పుదని, ప్రజల కిష్టశాసన మున కొడబడిరి. రాజకీయ సందర్భములం దీ శాసన ముపయోగించ బడునని ఎవరును కల నైనను దలచి యుండలేదు. కాని, తలవని తలంపుగ రాజకీయాందోళనము నిరోధించుట కీ శాసన ముపయోగించబడెను. బిసెంటు ప్రభుత్వం నిర్బంధావాసము, దేశరక్షణ శాసనోపద్రవమును స్పష్ట పరచెను. రాలెటు శాసనము, దేశరక్షణ శాసన మును, యుద్ధానంతరము గూడ కొనసాగించ నున్నది. సంగ్రామావసరములకును, గాంధీమహా త్ముని నిర్బంధమునకును సంబంధము లేదనుట లేటలైలేమే. ఇక వారి సర్వెంటు జేసిన కారణమెద్ది? సత్యాగ్రహోద్యమమును రూపమాప వలెనని బోధించెడి టైము ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక సయితము, అధికారుల కార్యము నభినందించుటలేదు.

ఢిల్లీలో గాంధీ బ్రవేశించుటచే, కలవరము హెచ్చునని, అధికారులు జెప్పవచ్చును. కాని, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు చెలిపినట్లు, అధికారు లిటుల తలంచుటలో గాంధీ మహాశయుని సహజ స్వభావము గనుగొనజాలక బోయిరి. ఎట్టి కష్టము లేతెంచినను, వాటి నన్నిటిని స్వయముగ భరింప వలయుననియే, గాంధీ మహాశయుడు బోధించు చున్నాడు. దౌర్జన్యమును గాని కలవరమునుగాని, ఆయన మనోవాక్కాయ కర్మలం చెన్నుడును ప్రోత్సహపరచి ఎరుగదు. ఇట్టి తలంపు ఆతని సహజ స్వభావమునకును విరుద్ధము. ఆతని జీవిత చారిత్ర మీ యూహా కెట్టి యవకాశము నీయ జాలదు. గాంధీమహాశయుడు నిన్నటిదినము బొంబాయిలో నిచ్చిన సందేశము వారి మనోభావ ములను వ్యక్తపరుచు గలదు. దౌర్జన్యము సత్యాగ్రహమునకు వినాశహేతు వని వారు స్పష్ట పరచిరి. ఆతని రాకచే నిజముగ కలవరము జరుగుననియే అధికారు లూహించినను, ప్రజలను శాంతిపరచుటకు గాంధీ మహాశయుని తోడ్పాటు నిధికారులు దీసికొని యుండవలసినది. గాంధీ మహాశయుని దేశమంతయు నేకగ్రీవముగ కార వించి పూజించుచుండగ, గాంధీమహాశయుడు ప్రజలకు స్వయముగ బోధించుచో, అల్లరు లే మాత్రము జనింపజాలవు. దేశములో నీ సందిగ్ధ సమయమున శాంతిని పురికొల్పి, ఆత్మశక్తి మూల

ముననే కార్యముల సాధించుటకు గాంధీ మహాశ యుడు బూనినపుడు, ఆతనిపై నిర్బంధముల విధించుటచే, పరిస్థితులు తీవ్రత జెందుచున్నవి. శ్రీని వాస శాస్త్రిగారు ఇండియా, ప్రభుత్వపు చర్య లనే మాత్రము హద్దించుటలేదు. కాని, రాలెటు బిల్లుల బోనాడుటకు వారవలంబించ దలచిన మార్గమెద్ది?

సత్యాగ్రహము వారికి బనికెరారు. వా రవలంబించెడి వాటిలో ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారి శాసనమును నిరాకరింప వలయునని కోరుట, మొదటిచర్య. అటుపిమ్మట, ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలెడి రాయబారు లీ శాసనము గూర్చి తమ యసమ్మతి నెఱుకపరచుట రెండవ చర్య. వీటి వలన రాలెటుబిల్లులు దీసివేయబడిన సరియే. లేనిచో, నూరకుండుటయే కర్తవ్యమని స్పష్టము గుచున్నది. శాస్త్రిగారి యభిప్రాయములతో మాకు తగాదు లేదు. వీరు తమ విశ్వాసములను వ్యక్తపరచుట న్యాయమే. కాని, రాలెటుబిల్లు శాసననిర్మాణ సభవారేచే నంగీకరింపబడిన నాటి నుండియ, జాతీయవాదులు సత్వర కార్యాచరణకు గడంగుచుండ, మితవాదు లెన్ని యసమ్మతి సభల గావించిరి? ప్రజలకు రాలెటుబిల్లుల యుప ద్రవముగూర్చి యెంతవరకు సంబోధించిరి? అధికారులకు ప్రజాభిప్రాయము నెంతవరకు వెలిబుచ్చిరి? సత్యాగ్రహముమాట యటుండ, తక్కువ గల యాందోళనమును వీరేల పట్టుదలతో సలుపుటలేదో తెలిసికొన కుతూహలము గలుగుచు న్నది. సత్యాగ్రహము మార్గము లనుసరణీయ ములు గావని దలచుచో, మితవాదులు తమ వాక్య సత్యమును బోధించుటకు అన్యమార్గముల నవలం బించి వాటి శ్రేష్ఠతను కార్యరూపమున జూపుటయే సాధనము. అంతియనిగా, దేశమునంతను నాందోళన పరచుచున్న సమస్యా పరిష్కరణ మార్గములు తప్పని వాదించినంతమాత్రముచే, దేశమునకు గలిగెడి లాభమెద్దియు నుండదు.

సత్యాగ్రహముకు వీరికి గల ప్రబలాక్షేపణ యొకటే గలదు. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల కిండు మూలమున భంగము కలుగునని, వీరు భయము జూపుచున్నారు. సంస్కరణవిధానమును రక్షించ వలెనని బోధించుచు, మితవాదులకక్ష మవలం బించుచు, కాంగ్రెసు పత్రికగ ప్రచురింప బడుచున్న కాంగ్రెసు తీర్మానములను నిరసించుచున్న, ఇండియాపత్రిక సయితము శాస్త్రిగారి వలె, సత్యాగ్రహము సంస్కరణములను చెడ గొట్టునని భీతి జెందుటలేదు. మార్చి 14-వ తేది ఇండియాపత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది.

“సామ్రాజ్య శాసననిర్మాణసభలో నతిత్వరితముగ ప్రవేశ పెట్టబడిన నిర్బంధశాసనములకు ప్రతికూలముగ, భారతీయులలో ప్రబోధము గలిగి నందులకు, మేము సంతసించెదము. కొన్ని వారములనుండియ, అసమ్మతిసభ లనేకములు దేశ మందంతటను జరిగెననియు, దేశీయుల అసమాన కారవమునకు బాత్రుడయిన గాంధీ మహాశయుడు రాలెటు శాసనములు న్యాయస్వాతంత్ర్యములకు భంగకరము లని చెబుచు నొక విజ్ఞాపన ప్రచు రించుటయేగాక, వాటిని సాత్వికముగ నిరోధించుటకు ప్రతిజ్ఞబూనెను. ప్రతిదీక్షైకొనిన వారల సంతకములు ప్రచురింప బడినవి. చాలకాలము నుండియు హిందూదేశమునుండి ఏతెంచిన వార్తలలో నింత మంచివార్త కాన్పింపలేదు. నూతనోద్యమమునకు విజయము గలుగుగాక యని గోర

దము. ఈ చట్టముల నెన్నడును శాసనరూపము చాల్చినీయ గూడదు. ప్రజల నందరిని, నవి అవమాన పరచుచున్నవి. ప్రజల యనమ్మతిని నిరాకరించి వాటిని శాసనము గావించుచో, అవి ప్రయోజన రహితము లగునటుల ప్రజలు కృషి నలువవల యును. యుద్ధసమయమున, గావించిన సాయ మున కిట్టి బహుమానమును హిందూ దేశ మెన్న టికిని నంగీకరింప జాలదు.”

మితవాదుల కార్యక్రమము నంగీకరింపఁ బడి యో పత్రికాధిపతి కన్న, ఆంగ్లదేశ చరిస్థి తులు శాస్త్రిగారి కెక్కుడు చెలియజాలవు. ఇండి యాపత్రికాధిపతి సత్యాగ్రహము నామోదించు చు, సంస్కరణముల కది చెరుపు గలిగించు నని భీతి జూపకుండగ, శాస్త్రిగారు రన్యధా తలంచుట కవకాశముండదు. మూడు వత్సరము లయిన పిమ్మట రాలెటు బిల్లును శాశ్వతశాసనము గావించుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సాహ సింపరనియు, నిర్బంధశాసనములలో నిదియే కడ కటి శాసన మనియు, శాస్త్రిగారు దలచుచున్నా రు. ఇండియా పత్రిక మాత్ర మట్టి విశ్వాసము జూపుటలేదు “ఇండియా ప్రభుత్వము గూర్చి మాకు గల యనుభవము బట్టి, తాత్కాలికశాస నములన్నియు కాలపరిమితి గడచిన పిమ్మట శాశ్వ తము గావించబడినవి. మూడు సంవత్సరముల కాలము గడచిన పిమ్మట నిట్టి ప్రయత్నములు మరల జరుగు ననుటకు సందియములేదు. ఇందు చేతనే, ప్రభుత్వమువారు కాలానుగుణ్యముగ నభి వృద్ధిజూపుచున్నారని ప్రజలలోనమ్మకముగలిగించి అనుమానముల బోనాడుట, కష్టసాధ్య మగుచు న్నది” అని, ఇండియాపత్రిక స్పష్టపరచినది. నిర్బంధము లొకమారు ప్రవేశ పెట్టబడిన పిమ్మట, హిందూదేశమునం దవి తొలగింపబడిన నిదర్శ నము లెక్కడను గానరావు. వంగదేశవిభజనమును, అందుమీద జనించిన కలవరమును సమసి విశేష కాలము గడవకముందే అంతకన్నను ప్రజల కయిష్టకారణముగ రాలెటుబిల్లులు ప్రవేశ పెట్టబడి నవి. అట్టితరీ, మూడువత్సరములు గడచినపిమ్మట, శాశ్వతశాసనము ప్రవేశ పెట్టబడ దను శాస్త్రి గారి నమ్మకము సహేతుకము గాజాలదు. సంస్కరణముల మూలమున, రాలెటుబిల్లులు నిర్మూలన మగునని, శాస్త్రిగారు తలంచుచున్నారు. కాని, శాస్త్రిగారు సంతృప్తి జూపెడి మూటాగూ విధా నమున, సామ్రాజ్యప్రభుత్వమునందు మార్పెద్ది యు సూచించబడలేదు. ప్రజల కీ సంస్కరణము లందు శాసనాధికార మలవడనేరదు. సంస్కరణానంతర మయినను, నిర్బంధ శాసనములను ప్రజాప్రతినిధులు దొలగింప జాలరు. సందర్భ ముల నన్నిటిని యోచించిన, తమ మనో నిశ్చయ ము చే కూ రుటకు ప్రజలెట్టి కష్టముల కయినను లోనగుదురని వ్యక్తపడి నపుడే, ఆంగ్లప్రజలు కనుల దెరచెదరు. ప్రజల గోరిన సంస్కరణముల బ్రసాదించెదరు. ప్రజా నాయకులు సందిగ్ధసమయమున ఆత్మకారవము జూపక, వరముల గోరినంత మాత్రమున బడయ గలుగుదురనుట, సత్యవిరుద్ధము. మితవాదులును జాతీయవాదులును, ఆవత్సమయమున చేతుల గలిపి, కృషి నలుపుట భావ్యమని శాస్త్రిగారు గ్రహించుట శ్రేయస్కరము.

నాయురుగారికి సంబోధనము.

డాక్టరు నాయురుగారు తమకు నిర్బంధకాన నమున్నూర్ని మితవాదుల దృక్పథము గ్రాహ్యము గాకుండుటచే, వారిని నిందింప మొదలికిరి. మద్రాసు టైముస్ పత్రికలో "క్వి హై" అనునారు నాయురుగారి నిటుల సంబోధించుచున్నారు.

"ఓ రాజా, నీవు చెప్పినమాట సత్యమే. మితవాదులందరును, పీఠికాగణముగల అతివాదులు గారు. కాని, చాలమంది అట్టివాడున్నారని నే నంగీకరించెదను. ఎక్కుటి కెయ్యది ప్రస్తుత మను వారయినను, ప్రోత్సాహార్థు లేకడ..... మితవాద నాయకులు చాలెటు శాసనమును తీవ్రముగ దూషించుచున్న మాట నిజమే. కాని వారి ప్రాతికూల్య మంతటితో సంతరించుచున్నది. అతివాదులు, తర్కబద్ధులు గాన, వారెక్కు డపాయకారులు. మితవాదుల ప్రాతికూల్యము హృదయపూర్వకమని ఎంచినను, వారి ప్రవర్తనము మాత్ర మందు కనుగుణ్యముగ లేక. వారు నిందించెడి యద్యమముల మూల మన మితవాదులు తమకు రాజకీయలాభముల బొందజాతురు. నిజమగు మితవాదులకొందరు లేక బోలేరు, సర్. పి. యస్. శివస్వామి అయ్యగారి తరగతిలో జేరినవారు. ఇంకను ఇతరు లిట్టివారు గలరు. అందుచే, నాయురుగారు మితవాదులను విచక్షణ లేకుండ నిందించినది, విదితమగుచున్నది. నే నదివరకు చెలిపినటుల, సత్యాగ్రహము గాజ కీయముగ మంచియెత్తుగాదనియే, మితవాదులు దానిని నిందించుచున్నారు. రాజకీయనిపుణత్వమున తెలివితక్కువగ ప్రవర్తించినను, గాంధీ మహాశ యుడు నిష్కలమనస్థతను గలవాడు. ఆతనికి స్పష్టమగు సభిప్రాయములు గలవు. ఎక్కువ ము లందుచినను, తన విశ్వాసములను విడనాడదు. మితవాదులనేకులకు స్పష్టమగు సభిప్రాయములు లేకుండుటచే, దేనియెకలను వట్టుదల జూప, ధైర్యముతో నిలువబడుటకు వెరచెదరు."

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము

సింహా ప్రభువుగారి కొనగిన విందు సందర్భ మున, మాంటాగూ గారిచ్చిన యుపన్యాసము వై లండను టైముస్ పత్రిక ప్రాయము, "ఉపన్యా సమునం దెల్ల సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము విషయమై గావించిన ప్రకటనము ముఖ్యమయినది. మహమ్మ దీయులకును, సిక్కులకును, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మంగీకరింపబడినది. కొన్ని భాగములలో బ్రా హ్మణతరులు గూడ సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము బొం దెదరని, యూహించవచ్చును. హిందూదేశ పరి స్థితుల కనుకూలించే సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము వట్ల, మాంటాగూ గారియిష్ట మేల గనుపరచు చున్నారో, మాకు చెలియకున్న" దని అభిప్రాయ మొనరినది.

నాయకుల విజ్ఞప్తి.

లండను, ఏప్రిల్ 4:—ఈజిప్టు ప్రజలు దౌర్జన్యమున విడిచి న్యాయమునకు లోబడవలసినదనియు న్యాయముగా జేక సేవజేయుచున్న వారి మార్గములకడ్డురావలదనియు ఈజిప్టు నాయకులు ప్రజలకు తెలియరూపి 27 వ తేదీన కెయిరో తంత్రివార్త తెలిపుచున్నది. ఇంకా కొందఱు ప్రముఖులును, నలుగురు యెన్నటివారమున, జేకము నష్టములపాలు కా నుండ రత్నంపలయననియు వారు విజ్ఞప్తి చేసిరి.

ఒకెస్సాను పట్టుకొనుట.

పార్లమెంట్, ఏప్రిల్ 9:—మాస్కో 7 వ తేదీ తంత్రి వార్త—పోలియట్టు ఉక్రేనియను వైస్రాయు ఒకెస్సాను నివసి తెలియుచున్నది.

స్థానిక వార్తలు

తపాల నోటీసు:— దక్షిణాఫ్రికాకు కడతెడి మెయిలు జనరలుపోస్టునులో. సాయంకాలము 6 గంటలకు కట్టివేయబడును.

చెన్నపురి నియ్యజాతుల ఉద్ధారక సంఘము:— నియ్యజాతులకు సాంఘిక పేద జేయుటకు పూనుకొన్న వారును, జేయ కుతూహలముగలవాడును, అన్యూపిక్లిఫిలో 97 నెంబరు గృహమున ఈ నెల 14-వ తేదీ సోమవారము ఉదయము 8 గంటలకు జరుగు నభివేదిక అందఱును విశ్వసనీయమగును.

బాలభటులు:— ఏప్రిల్ 18 తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు బార్లిటవులలోని మద్రాసు మేనేజ్మెంట్ బుక్ ఆవరణములో, బాలభటులు సభ జరుగును. టి. ఆర్. రామచంద్రయ్య, ఎ. కృష్ణస్వామి అయ్య, సి. రామదాసు గార్లు పాల్గొనించెదరు. బాలభట ప్రదర్శన జరుగును.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:—ఈ నెల 18 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 8-30 గంటలకు మదరాసు లో బార్లిటవుల ప్రాజెక్టు ముత్యా మొదలవీధి 29 నెం. భవన మున మిద్దెమీద ఒక ప్రార్థనసభ జరుగును, జేతూరు మనీ క్యూర్టర్ గారు ప్రార్థన సత్వెదరు.

అచ్చుపనివారల భజన ప్రసంగము:—రేపు ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు బార్లిటవుల ఆవరణ వీధిలోని ప్రాత ఉదయవరు జేవాలయమున భజనమును ప్రసంగమున జరుగును. ఈకాఖకు చెందినవారందఱును కప్పక విచ్చేయవలయును.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మ సమాజము:— ఈ నెల 18-వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు 97 నెంబరు అన్నాపిక్లిఫిలో దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము వారి అధ్యక్షుడైన జుబ్బుల్లపల్లి శ్యామగారు "మత ఘోర" అన విష యమును గూర్చి ఉపాసించువారియలో ఉపన్యసించెదరు.

ముత్యాలపేట మాధ్యమిక పాఠశాలలో సార స్వతంత్రము వార్షికోత్సవము:—ఈ నెల 15-వ తేదీ మంగళవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు పాఠశాలభవన ములో ఈసంఘముయొక్క 11-వ వార్షికోత్సవము జరుగును ఓ. రవీశాచలయ్యకృష్టి బి. ఏ. బి. ఎల్ అటార్ని గారధ్యక్షత వహించెదరు.

మధుర బాలమీనరంజని సంగీత సభ:—ఈ సభలోని బాలురవీ శ్రీరాత్రి 9½ గంటలకు 'కలక' నాటకమును, రేపు ఆదివారము సాయంత్రం 5½ గంటలకు 'సారంగధర' నాటకమును ఎల్లండి సోమవారము ఆరవ సందర్భ రాదీ పంతుల కాటెట్టి సాయంత్రం 5½ గంటలకు లక్ష్మణ నాటకమును ఆరవములో వార్షికోత్సవ నాటకములలో ప్రదర్శింతురు.

అమరకలావిలాసిని:—ఈసభ యజమాన్యమున 8 మాసములుండి వి. సోమవేళకర్ వారివలన యజమాన్యసింహ బహుశ్రీమచ్చంకరచరిత్రము రేపు పూర్తి కాగలదు. కనుక రేపు ఆదివారం ప్రదయం 8 గంటలకు మహాఅభిషేకమున్ను, సహ ప్రసాద అర్చనయున్ను, ఘోషదీప నైవేద్యమున్ను, రాత్రి 8 గంటలకు వచ్చయప్పకాలేశి సంస్కృతపండితులైన శ్యామ రణ్యం నారాయణశాస్త్రిల యాజమాన్యమున శ్రీ వి. ఎస్. శర్మవల్ల తంబుకెట్టివీధి నెం 200 ను కల కాంతాశ్రమములో శ్రీమచ్చంకరచరిత్రము పూర్తి చేయబడును.

బాలీయవిద్యా వాసరము:—కొలనో తురపు మహాశాసనాని అనుమతిమీద, వారి ఆధ్వర్యమున మన్నకల్లి నామగాంధీ, కత్తులు, బల్లెములు, కర్రలు యున్న గు నాటి లో, బాలీయవిద్యావాసరములో నూతనప్రదర్శనము చేయు టకు మదరాసుకు వచ్చిరి. వీర "సాము" విద్యాయందు శ్రవీ ణులు. నిన్న సాయంకాలమున వీరు చూపిన కాళియమునకును, సాధనకును జరు లభ్యపందము నొందిరి. ఈ నెల 18-వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 8 గంటలకు దక్షిణఇండియా ఆరె ల్లిట్టు మద్రాసులో తిరుగ నూతనవిషయములను చూపుచు నామ మున్నగునవి చేయుదురు. వీరిబృందమున నల్లయందము చేయు నిపుణులును గలరు.

సాగరజలజీవప్రదర్శనశాల (మెరిను అ క్వేరి యము):—

ప్రభుత్వమువారియొక్క చిత్రస్తుప్రదర్శన శాల, నూపరిండెంటు గారి యజమాన్యముక్రిందనున్న చెన్నపురి సాగరజలజీవి ప్రదర్శనశాల, ఈనెల మొదటి తేదీనుండి, ఫివ రీసు డైరెక్టరుగారి అధికారములో నుండును. చెన్నపురి సాగర జలజీవి ప్రదర్శనశాలకు నవంబరు 1918-20 సంవత్సరపు ఆదాయ న్యాయములయొక్క 21-ది. "పారిక్రామిక కార్య"నిర్వాహకములు "28-ది. పారిక్రామికాభివృద్ధి" మొదలగు వాని యొక్క చిల్లరపద్దులక్రింద చూపబడును. ఈ నెల 1-వ తేదీ కరువారమున, ఇదివరకు ఉన్న ఆదాయన్యాయబట్టిక, "రాష్ట్రీయచిత్రస్తుప్రదర్శనశాల" చిల్లరపద్దునుండి "పారిక్రామికాభివృద్ధి" చిల్లరపద్దులకు మార్పుటకు ఫివరీసు డైరెక్టరు గారు, ప్రభుత్వమువారియొక్క చిత్రస్తుప్రదర్శనశాల నూప రిండెంటు గారిలో ఆలోచించి, సాధ్యమైనంత శీఘ్రముగా స్టేటుమెంటును ప్రభుత్వమువారికి పంపవలయును. జలజీవప్రద ర్శనశాల విషయమై యంత్రప్రభుత్వ ప్రయత్నము జరుపువాడు రివెన్యూ (స్పెషల్) డి పార్టు మెంటులో జరుపవలయును.

మదరాసు శాసనసభల ఎన్నికలు:—

మదరాసు శాసనసభల ఎన్నికలు:—మల్లాది కృష్ణమూర్తి గారు మాక్సిము తెలియబరచుచున్నాడు:—గంగానూ, విశాఖపట్టణము జిల్లాలలోని తాలూకా, జిల్లా సంఘముల తర ఫును, పురపాలనా సంఘముల తరఫును రాబోవు ఎన్ని కలలో మదరాసు శాసనసభలోని సభ్యత్వమునకు అర్హునిగా నుండ నిశ్చయించిరి. నేను 20 వత్సరములనుండి మైకోర్టు కీజీలుగా నుంటిని. గంగానూ న్యాయవాదుల సంఘమున బంధువులను స్వరాజ్యసమితికి బంధువులను తెలు-పే నరుల సంఘములను అధ్యక్షుడను. బంధువులలో జరిగిన మదరా రాష్ట్రీయ సమావేశమునకు సహాయ కాన్వెన్షన్ గా నుంటిని. 1917 సం వ త్సర ము లో జరిగిన గంగానూ పారిక్రామిక సమావేశముయొక్క ఆహ్వానసంఘమున కధ్యక్షు డుగనుంటిని 1918 సంవత్సరములో మంటాగూ చలమ్యుపర్దు ప్రభువుల సంస్కరణప్రచారకము విచారించుట శీఘ్రచివ ప్రత్యేక గంగానూమండల సమావేశముయొక్క ఆహ్వానసంఘ మున కధ్యక్షుడుగ నుంటిని. 1918 సంవత్సరము జూలై నెలలో సోమపేటలో జరిగిన చతుర్థ గంగానూజిల్లా సమావేశమున కధ్యక్షుడుగ నుంటిని. బంధువులు, పురపాలక సంఘ సభ్యు డుగా మూడువత్సరము నుంటిని. సుమారు 18 మాసములు బంధువులు పురపాలక సంఘమునకు ఉపాధ్యక్షుడుగా నుంటిని

గుండ్లపల్లి జంక్షనులో ఘటలగు కొందఱు రైల్వే ఉద్యోగస్థులు జేరి శ్రీరామనవమి కడుముదముతో జరుపు చున్నాడు. నిన్నటిదినం రాత్రి మదికల్ గ్రామం బ్రహ్మక రంగాచార్యవారు శశిరేఖాపరిణయము కథాకాలక్షేపము చేసి నభిరులకు ఆనందపరచిరి. అని తిమ్మకొండెల్ల చిదంబరరావు గారు వ్రాసిరి.

ఏలూరునుండి ఒకవిలేజు యిటుకంటినిచ్చుచున్నాడు:— నిన్నటిదినమున పురపాలక సంఘాధ్యక్షుని ఎన్నికొనటకు ప్రత్యేకసభ జరిగెను. సభ్యులందఱు 16 గురుకు వచ్చిరి. అనంత ర్వా అధ్యక్షులుగానున్న శీతారామయ్యగారి రధ్యక్షత వహించిరి. ప్రకాశరావు, శీతారామయ్య, సాంబశివగార్లు మూరూరు చంద్రరావుగారికి వోట్లు నిచ్చిరి. ప్రజలు వీరిచర్యకు విశేష ముగా హర్షించిరి. ఉచితమైనగౌరవము చూపబడెను. ఏలూరు పాఠశాల కృతజ్ఞతకు తెలియజేసిరి. ప్రజలందఱో సంకృప్తి యును, ఆనందమును వర్ధిలెను.

కోవేన్ హేగన్, ఏప్రిల్ 9:—రెజిష్ట్ర ప్రధాన కార్యాలయమునా రిట్లు తెలి జుబరచుచున్నాడు. స్టోక్స్ వద్ద రైల్వే లకును, బోలెయిట్లకును ఘోరములకు మధ్య జరిగినది. అందులో బోలెయిట్లకు ఒకహోయి. బోలెయిట్లకు మిలూ ను మట్టవీధి బ్రయత్నించిరి. వారిరక్షకులు వ్యర్థమైరి. రైల్వేలకు, తిరువారూరులపై వికముందు బోలెయిట్లకు చాల గొప్ప అరస్కందనము చేయబడ్డని ఈమట్టవీ మూలించు చున్నది

పార్లమెంట్, ఏప్రిల్ 9:—మహా లాయర్ గార్ల గారు రాబోవు వారములో ఇంగ్లాండుకు సందీపనా పనిని గూర్చి ప్రజలగుండెలను 15 వ తేదీన సంప్రదించుటకు వెళ్ళి తిరిగి 16 వ తేదీన పార్లమెంటు వత్తురని తెలియజెచ్చినది.

గంధిమహాత్ముని ఆరెస్టు.

గంధిమహాత్ముని సంక్షేపము.

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 11:—

గంధిమహాత్ముని కుమారుడు హరిలాలు మోహనదాసు కరమచంద గంధిగారు పత్రికల కిట్టు వ్రాయుచున్నారము. హార్మోగారి కార్యదర్శి పంపిన తండ్రివార నాకిప్పుడే యిండి నది. నూ భావము తెలుసుకున్నది. ప్రజలు తెలిసికొనుట బాగుగానుండునేరూ! మీ రింకగిరిని ప్రకటించిన కృతజ్ఞుడను. మాకు ధీల్లీకేసుకుండ వంజాయకు ధీల్లీకిని బోవలదని ఆరెస్ట్ కార్మికియైదెను. బొంబాయియందే ముందలయినని యుత్తరపునం దున్నది. ఆరె దాయుత్తరపు నతిక్రమించెను. ఆం దులకుపట్టువడెను. ఆరెస్టు ఈ త్రువు నత దత్తానందముతో పుచ్చుకొనెను. ఈసుతోషకరమున వాస్తవి మిగులు ఆరె మక్కువను చాలసంతోషించువలయు నని గోరిరి. అప్పు అప్పు చాబాయలో నున్నది. ఈ వార్త విని విచారపడ దనుటకు సంజేహములేదు. మనకిపురాంధోకనము గలిగియుండు తనని తీరనిస్థితి. ఇటీవలరచ్చిన మహావ్యాధివలన నత దింకను దుర్బలముగ నే యున్నాడు. స్వస్థత నొందలేదు. అనిని ఆగోగ్యము చాల విషమస్థితియందున్నది. అయినను రౌలటు బిల్లులయంద సత్యాగ్రహమునూని ఖైదులోపడ ప్రయత్నించుట కతని కేదియు నడ్డపడదని మన మెఱుగుచుము. ఇంతింకలెను దుర్బలస్థితియం దున్నపు డతడెల్లు చేయలేదా? మనశోములకు సత్యాగ్రహులకును ఏమిజేసిన తగి యుండునని తా ముగోచించిరి ఆప్రకారముగనే గవర్న మెంటువారు చేసిరి. ఇందును గూర్చివారకువారిపై నెట్టి క్రోధభావము నూనకుము ఇంతి యె నునముచెప్పవలసి. వారకువారు వారిపని చేసిరి. మనపని మనము చేయవలయును. మనమింకలె మంచిస్థితికిరావలయు నెడల మన కది తప్పకుండ లభించునని మన ఆభిప్రాయము.

బీసెంటు సంక్షేపము.

కలకత్తానుండి బీసెంటుగారు న్యాయుండిమా క్రింది సంక్షేపము నంపిరి. — గంధిమహాత్ముడు నిషేధవాద్యమును నమ్మించుటకు పట్టుకొనబడలేదు. వంజాయకు వారు దను యుత్తరపు నతిక్రమించి నందులకు పట్టుకొన బడిరి. సత్యాగ్రహులలో నెవ్వరైన పట్టువకునపుడు సత్యాగ్రహులెవరు విచారించవలదని ఆరెకు బొంబాయిలో చెప్పెను. సత్యాగ్రహిని గానంకన నే నాతనివిజయమునకు మిగుల వకరుచున్నానని చెప్పవచ్చు ననికొనియెదను. ఆరెని ఆమచరు లీ కిత్తుకు కో పగించుకొని, తా మెట్టియుద్ధర కార్యమును చేయవలయు ప్రకరము ఉల్లంఘించ వుండుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను. గంధిగారియవ్యక్తములన మంచి పొరు లందఱు రెండుభగ్నములను నిర్వహించవలసియున్నాను. వారు నెవ్వరిని, మంచి అర్థమున నెలకొల్పవలయును. ఈసమయమున నేను మదరాసు నందుండకుండుటకు చాల విచారించుచున్నాను.

ధీల్లీ పౌరులనభి.

9-వ తేది నాటిసాయంకాలము డాక్టరు అన్నారీగారి వహారలో డాక్టరు అల్బర్తరహిమానుగారి యాజమాన్యమున నుక పౌరసభ జరిగెను. క్రిందటి ఆదివారమునా డెంతింకండి నర్మలు నచ్చిగో ఆనాడు వంతింకండి నర్మలు నచ్చిరి. భారతీయులు తమ జేకము పట్ల తాము చేయవలయు ధర్మమును నిర్వహించెదనగాక యని కోరుచు నొకతీర్మానమును హిందూజేత తీర్మానమును నకునంది యిటీవల వంజాయలో నెవ్వరెవరిమీద నుత్తరపులు వారి చేయబడినవో వారాయుత్తరపుల నుల్లంఘించవలయు నని గోరుచును రెండుతీర్మానములు చేయబడినవి. క్రిందటిసంవత్సరము ఆసాఫాటి, పంజీత నేరీరాముగారలమీద నిట్టియుత్తరపుల జారీచేయబడినవి నూచింపగా వారిపేర్లుగూడ తీర్మానమున జేర్చబడినవి. మొదటితీర్మానము నంపుటలో డాక్టరు అన్నారీగారు ధీల్లీలోరాజప్రతినిధిగారును గంధిమహాత్ముడును గలసి మాట్లాడునపుడు, గంధిమహాత్ముడు భారత భూమియొక్క ఆధ్యాత్మికకీర్తి పావ్యాత్మల ఆధిభౌతికకీర్తి కి మించిపోవునని చెప్పవలయు పరిహాసోక్తగ రాజప్రతినిధిగారు నవ్విరి. సంకతి తెలిపిరి. అయినను హిందూజేత ఆధ్యాత్మికకీర్తి తలచియెనున తప్పకుండ విజయ మొందితిరునగ తన విశ్వాసము. సభయం దుభయపరిచినవారందఱు నామకు నడిచినము యథాప్రకారముగ నుల నారంభించవలయునని నమస్కరింప గోరిరి.

ధీల్లీ, ఏప్రిల్ 11:— సత్యాగ్రహోద్యమమునాడుకుల పని నారంభించవలసినదని హెచ్చరించవచ్చుటకని సమ్మేక ట్టు ట్టనే యున్నది. ఇంతవర కసంకతకార్య మేదియు జరుగలేదు. పోలీసువారు మాత్రము జాగ్రత్తగానున్నారు.

లాహోరు సమాచారము

పోలీసువారు ప్రజలపై తుపాకుల గాల్పుట

లాహోరు, ఏప్రిల్ 10:— గంధి మహాత్ముడు డెరెస్టు చేయబడెను సంకతి మధ్యాహ్నము 1-30 గంటలపుడు లాహోరులో తెలిసెను. వెంటనే వ్యాపారమంతయు ఆగిపోయి నది. 7 గంటలకుండియు దుకాణములు మూసివేయబడెనాగును. పనివారందఱును సమ్మేకట్టిరి. దుకాణములన్నియు మూయబడినవి. వ్యాపారమంతయు వాగిపోయినది. ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగ నూడి నడచుచు గంధి మహాత్ముని ఆరెస్టుకుసూర్చి మాట్లాడుకొనసాగిరి. 7-30 గంటలపుడు ప్రజలందఱును కట్టి తలలతో నుండెను బామకొనును “అయ్యో” “అయ్యో” యనిగోదన ధ్వనులను జేయుచు “సహాత్మాగంధీకే జయ ఆమ కేకలతో నగరముపై పు బోసాగి. గుంపు వీధులలో తిరుగు కొలనిని సంఖ్య హెచ్చు దొడగెను. మోచీగేటును చేరువకి వారి సంఖ్య వేలకొలదిగ నుండెను. పిమ్మట వారు హాహరములతోడకు మహాత్ము గంధీకేజయ ఆమ జయజయ ధ్వనులతోడకు నగరము ప్రక్క ములి. నా రెట్టి యభ్యంతరము లేకుండనే మూలలో నాయగన వంతు ప్రజేశమును వాటిరి. కాని ప్రాప్యించుకొనకుండు అంతు అత్యేకంపేసి దారికి వచ్చునకి పోలీసువారు తుపాకులను పట్టుకొని వారిని మీదికి పోసిన వుండి. ఇండ్లకు బొమ్మని చెప్పిరి. ప్రజలు మరలలేదు. యుండునకు బోససాగిరి. ఓడ్డుమారు సోష్టన్న క్లబ్బు వద్దకు వచ్చు సరికి ప్రజలను పోలీసువారికిని పోరాటము గలిగెను. పోలీసువారు ప్రజలను తుపాకులతో దెవరిండుచు వెనుకవరులించ జూచిరి. వారుమరలలేదు. తమలో తాములోచిం చుకొనసాగిరి. అంతటతుపాకుల గాల్పుట కాజ్ఞ చేయబడెను. 10 కంటే నెక్కుగుండ్లు కాల్పుబడెను అప్పుడు ప్రజలు మరలిరి. అనేకమందికి దెబ్బలుతగిలినవి. ఇప్పటికి తెలిసింపక రకు నలుగు రైదుగురుకు దెబ్బలుతగిలినవి వారాయుత్తర కం పుడిరి. ఎవరైన మరణించిరేమో తెలియదు. సాయుధమో బారు కలటములు మరణింకులతోడకు, నైపులు తుపాకులతోడకు తండ్రివార్తా కార్యాలయమును సంగీంచుచున్నాను.

మరి ఇంకను నిలిచిపోవుట

లాహోరు, ఏప్రిల్ 11:—సమ్మే యట్టనే యున్నది. దుకాణములన్నియు మూయబడినవి. వ్యాపారమంతయు వాగి పోయినది. ప్రజలు గుంపులుగ నూడి చూరేంపులను జేయవల దనియు, అట్లుచేయునెవల బలవంతమున చెదగట్టువకుమరని యు పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనుగారు నేకవరత్రముల నుత్తర పండివెట్టింపసాగిరి. సాయుధతీక భటులును, ఆర్మీక భటులును, నైపులును నగరమును గాహుచున్నాను. బ్రిటి షుసిపాయిలు తుపాకులతో గవర్న మెంటుపైరాపు అఫీ నును, బెంగాలుబ్యాంకును గాహుచున్నాను. సాయుధమో బారుకలటములు హోమ్లలో చేదియున్నవి. నిన్నరాత్రిచిరిగిన కోలాహలమునుగూర్చి మరియొక విచారణ చేయగా, ఓడ్డు యునసోల్ట్ క్లబ్బువద్దనూడిన ప్రజల సంఖ్య 800 గారి 400 గారి యుండుననియు. వారిలో చాలమంది యువకులును బాలకులు అనియు, వారిలోనే నేకమందినగరముపై పురులించుచు తెలియుచున్నది. వారేమో యూలోచనలకు జేయుచుండి రనియు, తుపాకులను గాల్పుట ను ముండు కనుక మరల వలసినదని యెన్నిమార్లు చెప్పినను వారు నిశ్చేదనము తెలియుచున్నది. లాహోరు గేటువద్ద నూడ పోలీసువారిలో జగడము గలిగెను. అచట నూడ ప్రజలకు మరలవలసిన దని కోరగా వారు మరలకుండుటయు అంతట తుపాకులు కాల్పులకు టయు జరిగెను ఇప్పటికి తెలిసింపకనగరపురు మరణించిరి. 8 గుంకో 10 గురకో దెబ్బలు తగిలినవి. ఇండియన్ డాక్టరుల నడుగగా అనేకమందికి కడుపులంకులు తొడలంకులు దెబ్బలు తగిలినవియు ఒకనికి దడవకును నాలుకగును, తగిలినవియు మరియొక యిద్దటికి కేతులలో తగిలినవియు ననియు తెలియుచున్నది. ఈకోలాహలము పూర్తియై వెనుక నిన్న రాత్రి 10¹/₂ గంటలపు డొకవిమానము నగరముపై సంచరించుచుండెను. నేటి యుద్ధముగూడ నది యనేక పాముల నగరముపట్టు తిరుగ సాగెను. కళిగాల లనేకము మూయబడినవి. నగరమంతటను ఆందోళనము చాల విశేషముగ నున్నది.

అప్పుత సరముండి తండ్రివార ఏదియు చాలేదుకాని అచటినుండి వచ్చిన ప్రజలు చాలభయంకరములగు వార్తలను చెప్పుచున్నాను. వార్తలలోకాని కొకటి నరికడకున్నది. కాని అన్నిటినిబట్టి మాడగా నవట అల్లరులు చాల విశేషముగా నున్నవనియు అనేకమంది ప్రజలకు దెబ్బలు తగిలినవనియు, చాలమంది చంకబడిరనియు తెలియుచున్నది. అప్పు తసరమందలి నేమనలుబ్యాంకుఆఫ్ ఇండియా తగులబెట్టబడినదని తెలియుచున్నది.

అప్పుత సరము అల్లరులు.

లాహోరు, ఏప్రిల్ 10:—అప్పుత సరము చాల విశ రీతము అల్లరులు జరుగుచున్నవని తెలియవచ్చెను. బాండ్లకు డాక్టరు నెయి పుట్టి నకి మూ గారు ను డాక్టరు సత్యవాలు గారు నేడు 10-30 గంటల కెక్కడికో ద్వీపాంతరము దీసికొనిపోబడిరని తెలిసినది. ఈవార్త యు గంధిమహాత్ముడు ఆరెస్టుచేయబడినను వార్తయు ప్రజల నుద్రేకింపసాగినది. దుకాణములను కట్టివెట్టికార్యాలలోచనలను చేయసాగిరి. మిలిటరీవార నేకమందిమీద తుపాకులను గాల్పించియు వారిలో కొందఱు మరణించిరనియు, కొందఱికి దెబ్బలు తగిలినవియు తెలియవచ్చుచున్నది. రెయిల్వే గుడ్డు ఆఫీసు, పోస్టు టెలిగ్రాఫు ఆఫీసు తగులబెట్టబడినవి తెలియుచున్నది. అప్పుత సరమును లాహోరునుచు చాల కోలాహలముగా నున్నది.

మరికొన్ని వివరములు

లాహోరు, ఏప్రిల్ 11:—అప్పుత సరమును జరిగిన అల్లరులను గూర్చి సినిలు మిలిటరీ కెబ్బెను దిట్లు తెలుపబడెను:— మేము తెలిసికొన గలిగింపవరకు, డాక్టరు సమ్మేదీక్ష కిచ్చా, సత్యవాలు గారు ఆరెస్టుచేయబడుట ఈ యుద్యమకు కారణము. నగరములో వెద్దముక యొక పోట జేసినవిలు నేమనుకు బోససాగెను. వారు మొదట రెయిల్వేస్టేషనున కేగి అచట రాబిన్నను అను గార్డు నెడిం చిరి. లోకీకో నగడు చూచాడబడెను. స్టేషను మార్గమును మరణింపవలసి యుద్దోగి యులును వారి నిండికి బంధ ప్రతు త్పించిరి గాని మరల వెనుకకు బోవలసిన వారైరి. అంతట గుడ్డుపెట్టినవ ప్రజలు నిష్క్ర ముట్టింది. ఆసమయమున నే నుకట్రెయిను గూర్తా నైపులతో స్టేషను జేరెను. గూర్తా వారు వెంటనే రెయిలునుండి దింపబడిరి. ప్రజల బారినుండి స్టేషనును పరివారలను వారు కాపాడిరి. పిమ్మట ప్రజలు తండ్రివార్తా తీరలను రెంపిజేయ యత్నించిరి. మరయు జల్లం ధరుపాపథానుకోటి స్టేషనులవద్ద రెయిలుకమ్ముల నూడెనొక యత్నించిరి. అందువలన మేమును కొంతసేపటికిర కాపిజేయబడెను. సినిలుస్టేషనులో ప్రజలించకలట నెక్కుడు మందగములకు జేసిరి. బెంగాలు తండ్రివార్తా కార్యాలయమును నేమనలు బ్యాంకు కార్యాలయమును కూల్చబడినవి. నేమనలు బ్యాంకునందలి యూకోపియు యుద్దోగినిద్దఱు స్త్రీ అర్ధ సాగ్రాట్టుగారలు చంపిజేయ బడిరి. చార్లెస్ అలయెన్న బ్యాంకు గూడ కూలగ్రోయబడెను. బ్యాంకు ఏజెంటు జి. ఎ. థామసుగారు చంప బడిరి. చిరకను పోలీసువారును నైపులును వారిని తరిమి జేసిరి. అప్పుత సరమునకును లాహోరునకును మధ్యనుండు రహదారి మార్గములు 12 గంటలు మొదలు 4 గంటలవరకును చెరువబడెను. 6 గంటలపుడు కొంచెము నే పాపిజేయబడెను. అప్పుత సర పట్టణమార్గమున నున్న చిన్నస్టేషను బాగ్దావాలా అచటది కూల్చబడెను. కమాండరు కిచ్చెను, పోలీసుడెప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు డోనాల్డుగారు మోటారులోలాహోరునుండి అప్పుత సరమున కేగిరి. జల్లంధరు లాహోరునుండి మరికొన్ని స్టేషనులు లంపబడినవి. కొంతి నెలకొల్పబడెనని సాయంకాలము వర్తమానమువచ్చెను.

అహ్మదాబాదుస్థితి విషయం చుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 11:—గన్న రాత్రిఅహ్మదాబాదునుండి వచ్చిన సంక్షేపం దిట్టున్నది. గంధిమహాత్ముడు ఆరెస్టుచేయబడినని బుధవారమునాడు తెలియగ నే నగరమందలి దుకాణములును, బహులును, మిల్లులును మూసివేయబడినవి. మిట్ట మధ్యాహ్నము సమయమున కంతపనియు బందయెను. రెండవ పూట మోటారు బండ్లకుంకు బండ్లకుంకును ప్రయాణము చేయువారు బలవంతముగ బండ్లుదిగి నడువవలసినవచ్చెను. కొంత మందిమీద రాళ్లు రువ్వబడెను. గెయిటి తియెటనంకు నుమరితాడు సినియాలంకు అల్లరలుజరిగినవి. ప్రేమవరవా బాగ్ద చాలఅల్లరి జరిగినవియు, యూకోపియు లిద్దటికిదెబ్బలుతగిలినవియు తెలియవచ్చెను. బీహారు పిండిమరలవద్ద

నశీకమునది గుంపుగానుండి, మిల్లులచుట్టును కిరణము నైన జల్లి దానిని తగులబెట్టి, పోలీసువారలకు నెమ్మది నెలకొల్పి యట్టింపుగా ప్రజల వాగ్వివాద తీరుగ బడిరి. అంతట పోలీసు వారు తుపాకులను కాల్యపునీలవైచు. ఏమిగురికీ దెబ్బలు తగిలెను ఒకకనిస్తేలిని చంపబడెనని తెలియుచున్నది. దెబ్బలు తగిలినవారు ఆకుపుటి కంపబడిరి. ఆచటివానినొకఁడు పోలీసువారును ఎన్నయోవిధముల ప్రయత్నింపగా చివరకు వారిండ్లకేరి. రాత్రి పొడవధి ఇరిగెను. అప్పుడు సత్యాగ్రహ నాయకులు గంధినిహితము సరస్వతీయటకు విచారించుచు ప్రజలను పురల వని వారంభించగోరిరి.

బొంబాయియందలి సిటి.

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 11:—భారతీయులందు ప్రజాతాళులలో పెక్కుమందికొమ్ములు మూసివేయబడినవి. స్టాకు ఎక్స్చేంజి దుకాణములును, బాంకేరియములు మూసివేయబడినవి. భాగ్యలక్ష్మిబజారు మూసివేయబడినది. దూర బజారును మూసివేయబడినది.

నేటి మధ్యాహ్నము 1-30 గంటలకు ఎం. ఎ. గంధి గారు బొంబాయిచేరి. తొడ వైద్యుడుండెను. ఆవైద్యుడు కోరగా మేరికు లైక్చర్ ప్రేషనలో 11 సగములోని కరిగెను. ఇతోధా రెండు ప్రేషనలద్ద బొంబాయి గ వర్ష మెంటు ఉ ద్యోగి బొంబాయి రాజధాని వాటి ఆవలకు బోగూడదను ఇండియా దొరకనమువారి యుక్తపు నంగీకరించుచు బొంబాయి వారకనమువారింపి యుక్తపు నొసగెను. గంధి మహాశయి దరస్టువేయబడలేదు. బొంబాయి రాష్ట్రమున ఇష్టానుసారము తిరుగకచ్చును బొంబాయి చేరక నే ఎట్టి అల్లరులకు చేయదలనని ఆతడు ప్రజల కొక సంక్షేమము నొకెను.

గురువారమునాటి రాత్రి పర బార్డి లాయడుగారు సిమ్లా కరిగిరి.

నిన్నటిదినము మునుకటికంటె ఎధికముగ సత్యాగ్రహి కాశ్యక్తములు జరిగెను. గాంధీగారు వ్రాసిన "హిందీస్వరాజ్య" గ్రంథము వాంగ్మహిమగోనికి కట్టుమాచేసి అమ్మబడినది. అదంతయు 12 పేజీలు. వెల 1 అణా. సరోజినీదేవి వాటిలో నొకదాని నొక భాటియాలబ్బడికారికి యా. 1000 ల కమ్మెను. మరి రెండుప్రతులు ఒక్కొక్కటి యా. 500 ల కమ్మెబడినది. ఒక పాఠశాలకు సత్యాగ్రహ రచితపత్రముల కగువ్యయమంతటిని వెట్టుటకు పూనుకొనెను.

ధిల్లీ అల్లరులు

సిమ్లా, ఏప్రిల్ 10:—మార్చి 30-క తేదీ ఆదివారము నాడు ధిల్లీలోజరిగిన అల్లరులనుగూర్చి అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు వారు తప్ప సమాచారమును తెలిపినది జేకాయగాజీరల ప్రతి కలకంపిన తంత్రివారసుగూర్చి ఎ. ఎన్. బోనుగారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సువారి తరపున జేకాయగాజీ క్రిందిలేఖ నీ నెలకొన లేదని వ్రాసిరి.

జేకాయగారు:—నే నొకరోజున మీతోడకు మరి కొంతమంది స్నేహితులతోడకు మనలో మనము మాట్లాడుకొనునపుడు చెప్పిన ఆంకములనుగూర్చి కొన్ని ప్రతికలకు రిప్పు రిపోర్టును బంపిరి. అందులో కొంత సిమ్లాకుండి చచ్చివట్టుచెప్పిరి. ఇదంతయు అబద్ధము. సిమ్లాకుండి యేమియు గాలేదు. ఇట్టిసంగతి నే నేమియు చెప్పలేదు. నేను అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సులోతరుచుగా పనిచేయుచుంటినియు, ఇక్కడేమియు పనిచేయలేదనియు చెప్పితిని. ప్రెస్సువారి విలేఖరి ఇక్కడనుండెనోలేదో నే నెఱుగను. నేపక్ష నేపక్షిక సంపరలసినప్పు నేమో వాకపుడు తెలియదు. సోమవారమునాడు చివరముగ తెలుపవలసినదని గాయ గారు వచ్చుమిగ గామ్యాంగుపోవులో నిచ్చితారమును వ్రాసికుంటిని. మీరు వార్తాపత్రికలపరిచయముందు పెదల నొకప్రతికనుండి ఇంకొక ప్రతికవారు కొన్ని నివేదికలనుతీసికొనవచ్చుననుసంగతిని మీరెఱిగి యుండురు. నేను తప్పునివేదిక సంపిదిన మీరు నిందించితి ఇద్దరు చంపబడిరి. ఒకరికి దెబ్బతగిలినది అనుమాన అబద్ధమంటి. ఆతంత్రివార నే నంపినది కాదని నేను మీకు ప్రయ్యత్నమిచ్చితిని. కాని నేదికలో తప్పున్నదని నేనుకలంపను. ఒక వేళ ఉన్నయెడలదాని నుకరించుకొన సిద్ధముగ నున్నాను. నేనంపినభాగమును మీయెదుట బదిలించి. మీరప్రదేమియు నవలేదు. మనలో మనము కొనుదాని గూర్చి మీరు ప్రతికలలో వ్రాయుచునని నే నెఱుగను. అన్నిటికి మీరు చేసిన కీడేదన సంగతిసంతటిని తప్పుగా చెప్పితిరి. ఇట్లు విధేయుడు బోను.

అమృతసారులోని బ్యాంకులు తగులబెట్టబడుట
అమృతసారు ఏప్రిల్ 11:—అమృతసారులోని బ్యాంకుల విషయమై వచ్చిన తంత్రివారము గుర్తావ్యాసుగా నున్నది. ఇండియా నేషనలు బ్యాంకి; చీఫ్ ఆఫ్ఫీసర్లు, ఇండియా చార్టర్డ్ బ్యాంకి యును. తగులబెట్టబడినది యియు బ్రద్లు గొట్టబడినవియు తెలియుచున్నది.

బ్యాంకింగ్ దోష్టగులు చంపబడినను వదలి
ఇద్దరు యూరోపీయను బ్యాంకు ఉద్యోగులు చంపబడినట్లు తెలియుచున్నది. ఈబ్యాంకులేగాక, అమృతసారులో ఈదిగిన, బ్యాంకుల కొఖలు గలవు — అలయన్సుబ్యాంకి, సిమ్లామిలైటర్లు, పంజాబు నేషనలుబ్యాంకి, పంజాబు, సింఘ బ్యాంకి, అలహాబాదుబ్యాంకి.

కలకత్తా సమాచారములు.

ఏప్రిల్ 11-క తేదీ:—కలకత్తాలోని భారతీయులు శుక్రవారమున విచారకరదినముగ భావించిరి. గంధిమహాశయిని పట్టుకొనినవార్త గురువారము సాయంకాలము వారికి తెలిసెను. వెంటనే పట్టుకొనుకొని యును చొక్కెను. హిందవులు మహమ్మదీయులును కలసి సంప్రదించిరి. కాని యేమియును నిర్ధారణకాలేదు. నేటిదినమునందు చార్లపారము మాయముగ జరిగెను. కాని ప్రాద్దేశికసతరువాత పరితాపనూచకముగ అంగడులను మూయ నిర్ణయించిరి. పిమ్మట మధ్యాహ్నము అట్టే దుకాణములకు కట్టివేచిరి. ఈవార్త ఒకనిమనములో పట్టుకొనుకొనియు వ్యాపించెను.

కొన్నిచోట్ల బండ్లు నైతము నడువలేదు. హిందు మహమ్మదీయ యువకులు గంధి మహాత్మునికి జయ యను ధ్వజలతో బజారుల వెంట తిరిగి దుకాణవారలను వేక నొగతులను మూయుటకును, బ్రాములలోని ప్రయాణికులను దిగుటకును కోరిరి.

కలకత్తా ఉత్తరపు భాగములలోని ఒకటి రెండుబండ్లు తిప్పి ఇతరబండ్లు నడువలేదు. బ్రాములు నిలిచిపోలేదు కాని ఉత్తరబండ్లుమాత్రము కొన్ని తిరిగినవి. ప్రజ లుక్షేత్రులు లయనను అల్లరిమాత్ర మెచ్చటను జరిగినట్లులేదు
ఉపన్యాసములు

మాగామనీడు, బీదెను చావనందు హిందూమహమ్మదీయులు ప్రజల కుపహాసములనిచ్చి గాంధీగారి యాద్యమమమును తెలిపి అల్లరి బోయకులదని బోధించిరి.

దుకాణములు మూయబడుట

నేటిదినమున కలకత్తా నగరములో హిందువు లున్న భాగములలోని దుకాణములు చాలభాగము గాంధిమహాశయిని నిర్బంధపాన యానుప్రభుత్వమునాడు విధించినచులకు ఆక్షేపణ తెలుపుచు దుకాణములను మూసిరి. ఈస్థలములగుండా బ్రాము, గుజ్జపుబండ్లమీద వెల్లుతుండేనవారు దిగవలసిన దనియు, ఈ భాగములో మాత్రము నడచిపోవలసిన దనియు బలవంత వెట్టబడిరి. మిగిలిన స్థలములలోని వ్యాపారమునకు ఆటంకము కలుగలేదు. తీవ్రమైనగందరగోళము జరుగలేదు.

కలవర మేమియును లేదు.

గాంధిమహాశయిని నిర్బంధపానసంబంధపురు వార్తలు కరాచీనగరములో మొన్నటి మధ్యాహ్నము తెలిసినవి. ఈ వార్తలు వినివచ్చుచు ప్రజలలో ఉద్రేకము కలుగలేదు. వాగంధిమహాశయి గుర్తావ్యాసుమినిసభ్యులు కరాచీలోను వ్రాదరాబాదులోను సభలను జేయుదురు.

యుద్ధము !
ఆయుర్వేదమునకును, అంటుదురోగములకును,
కాని, నిపు
వైద్యరత్న మండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (1045)
కలరా, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్లుయెంజి, జోగములకు మునుపు బొవధములకు, నియవజేసినవో నీ కట్టిధయమును లేక నురక్షితముగా నుండగలవు. శ్రేష్ఠమైనది, చాక్రెసవి. కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములగు 100-కి 100 చుండి రక్షించబడిరి.
కలరామందులు పెట్టు 1-కి 0-12-0
ప్లేగు " (వెద్దది) " 1-12-0
" " (చిన్నది) " 1-2-0
ఇన్ ఫ్లుయెంజి యందుల పెట్టు " 1-8-0
మా ధన్యంతరి లేహ్యము
ఇన్ ఫ్లుయెంజిలో కొగము కుడిన పిదప గుణము, చేయుటకై పుచ్చుకొనవలసింది. దప్పి 1-కి వెల రు2-8.)
ఇంకను ప్రపంచప్రఖ్యాతిగడసిన బొవధము లనేకములు గలవు.
ప్యాంకింగుపోస్తేజిఖచ్చును శ్రేష్ఠము. రుభాపు చేసినవారల కుదికముగ క్యాటలారు పంపబడును.
ఆయుర్వేదాశ్రమం, ౫౫, ఆచారప్పన్ విధి, జి.టి. మదరాసు.

గాంధిమహాశయి వాక.
బొంబాయి ఏప్రిల్ 11:—గాంధీగారు బొంబాయికి వచ్చుచున్నారని సాయంకాలం వాడుగు గంటలకు తెలిసినది. చాపట్టికద్ద 6 గంటలకు నగరజనుననియు గాంధీగారు అచ్చటికివచ్చెదననియు తెలియవచ్చెను శ్రేంచి బ్రిడికర్లను కంకరం కొరివద్దకు 6-80 గంటలకు 2 సభలు ఏర్పాటుచేయబడెను ఆ దినము బొంబాయి ప్రజలు యితరులమీద రాళ్లను చుచ్చి అల్లరి చేసి అందులన గంధీగారికి మనస్సుకలముగలిగించిరినజమ్మ దాను, ద్వారక దాను గారు ముందుగా చెప్పిరి. అట్టివివత్యాగ్రహ నూత్రమునకు కర్తరికము. గంధీగారి పట్టుకొనుటకు మనము సంకేతించవలయును. కాని విచారపడరాదను. వారిని పట్టుకొనుటవలన మనము సగము గెల్చితిమి. సత్యాగ్రహులందరును వారి స్నేహితులును గంధీగారు చెప్పిన ప్రతిమాటను పాటించవలయును. పిమ్మట ప్రజలందరూ గాంధీగారిరాకకు అతికాంతముగా వేచియుండిరి.

సత్యాగ్రహ సభా ప్రకటనము.
వ్యాసు స్వాతంత్ర్య యుద్ధమును కొనసాగించుటకు ఉత్సహించుచు గాంధీగారింపిన మహాసంక్షేమము తా మం గీకరించెదమనియు గంధీగారిచ్చెను చేయబడినవియు ప్రకటించబడిన కరపత్రములకు సత్యాగ్రహ సభా కమిటీ వారు ప్రకటించినవియు ఒక రి వే ను క నొ క రు గ మనవాడుకులందరును పట్టుకొనుచున్నందు అయియు మనము వెండియగుడ దనియు నెంతమాత్రం కోపగించు కొనక భయపడక మన గమ్యస్థానమును చేరుకొనవలయు ననియు సత్యాగ్రహ సభా కమిటీవారు ప్రకటించిరి.

ఇండెను, ఏప్రిల్ 9:—మిత్రచందలివారు ఒకెస్సాను విడిచి వెట్టిరను మాటను ఆధికాము బలపరచిరి.

స్వార్జను, ఏప్రిల్ 9:—జనరల స్వట్టుగారి దిన మివటికి వచ్చిరి.

రాజమం డ్రీ ప్రి డి|| ము|| కోర్టు
స్టార్ 18 of 1919
వాది:—కాళహస్త్రి తమరావు యదితే.
ప్రతివాది:—వరంగంటి నారాయణమూర్తి, సా|| గును పూడి భీమవం.
ఈ నెంబరులో మీవైన కాతాను బట్టి రు 86-5-0 లకు వాది దావాచేసివున్నాడు. సదరు దావా 29-4-1919 తేదీకి విచారణనిమిత్తం వాయిదా వేయబడినది. ఆ తేదీకి మీరు హాజరుకాని యడల మీమీద డీక్రీయవ్వబడును.
మిర్ అక్రాం అలీ బి, ఏ, బి. ఎల్
వాదితరపున వకీలు. రాజమండ్రి.

జెంX పూరు అనుచూరు నాబుక సంఘమువారును, బల్లారి కృష్ణమూచార్లు సభ వారును జేర్
ని పి. హాలులో 19-4-19 నుండి 22-4-19 వరకును నాలుగు తెనుగునాటములను ప్రదర్శించెదరు. ప్రతిసాయం కాలము ప్రారంభము.
మొదటినాటకము

రామ దాసు చరిత్రము.
శనివారము 10 వ తేదీ సాయంకాలమున 5³⁰ గంటలకు బల్లారి హైకోర్టు వకీలు శ్రీ. జి. రామచంద్రులవారు రామదాసు పాత్రము వర్ధిలించెదరు. (1578)

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్

సం 1874 ఫాసిటము. హెడ్ క్వార్టర్లు, బొంబాయి

నిలవసాము రూ. 70,00,000 రూపాయలు

ఇంతవర కిచ్చి వేసినది 5 కోట్లు

రూపాయలు.

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడే
ఎంపాయిమెంటు భీమాకంపెనీ సురక్షితముగా పెట్టుబడి
వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసిదారునకు
వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మక మగు ఆదాయమును
నమకూర్చుటయే, గాక పాలిసిదారునికి ఆరణ్య
మరణ మగునేని ఆతని కుటుంబమునకు జీవన
పాధియు కలుగును. ఫీర్ మగు ఆదాయములు లేని
వారిలకును పెద్ద కుటుంబములకును ఇది చాల
సౌకర్యముగా మార్గము. (672)

Applications are invited
from respectable gentlemen
in Telugu Districts to act as
Representatives for the Com-
pany. Good opportunity for em-
ployees in Mercantile offices
to augment their income by
devoting their spare time to
our work.

Apply to:-

F. E. Vaid, Branch Secretary,
Oriental Assurance Buildings,
Post Box No. 8, Madras.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలవర్ణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్ష్మీకలకుల క్షేమ రోగము

ఈ లక్ష్మీవిలాస రసమునకు విశేషమైన యుక్తులు. ఒక
యొక లక్ష్మీవిలాస రసమునకు నీనా తరుణుడై పండెనేని
క్షేమము సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతము వలెనాటి తనను తాను
సంతోషముగా బుగ్గవలదు. దినస్వరూప, మాచేరి వాల్మీకి
వర్ణనములు, సన్నిపాతము మొదలగునవి రసవత్ గుణములు.
నీనా 1-5 1-0-0, 5-5 1 ఇశాం. (584)

2. శ్రీనివాస తెలల:—క్షేమ గడ్డకును, కందుల కొమ్మ

పొతుకును మంచిమందు. నీనా 1-5 0-8-0, 5-5 1 ఇశాం.

3. కైకావల రావణం:—దీనిని నేనించినప్పటినుండియే

మాత్రమున కట్టుక (కలరా) వాంతిభేది, కీరభేది, అజీర్ణ
భేదులు గుణము కావలదు. నీనా 1-5 1-0-0, 5-5 1 ఇశాం

4. బాలగూఢాదయము:—దిద్దలకు బలకారి; తియ్యని

మందు. మందము, వలబద్ధము, అజీర్ణ భేది, కృశత్యము, కడు
తృప్తియుండుట, అకలితేకుండుట మొదలగునవి గుణములు
దిద్దల పుష్టిగలవారగుదురు. నీనా 1-5 0-12-0, 5-5 1 ఇశాం.

5. లోకానుభవహర కస్తూరిమూతము:—దిద్దలకు వయ

మునుదిరినవారికి, బాలింతలకు ఈ క్షయ గుణ
కారి. మందము, పడికము, దగ్గు, అజీర్ణము, కీర
వారం, పార్శ్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం,
కలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింక
వనేక రోగములను గుణము చేయును. (801)

280 మూత్రము గల నీనా	0-4-0
తపాము కాయులో 6-5	1-8-0
" " 12-5	2-14-0
" " 25-5	5-5-0

శ్రీ సీతా లాభము కంద పాపము లేకును వంశమునకు
శ్రీ సీతా లాభము వైద్యశాల, మైసూరు.

Bombay Propaganda.

BOMBAY, April 11.

Yesterday the "Satyagraha" propaganda was carried on more vigorously than on the previously day. An English translation of Mr. Gandhi's "Hind Swarajya," only a dozen pages, was published and a large number of copies were sold during the day at one anna per copy. Mrs. Sarojini Naidu sold a copy of the same pamphlet to a Shatia millionaire for Rs. 1,000 and two copies of the same were sold for Rs. 500 each. A Parsee gentleman has promised to bear the cost of Satyagraha silver badges.

Duty of Government and Indians.

ALLAHABAD, April 11.

The "Pioneer" writes:—The time for make-believe and for seeking to placate the implacable has gone by. Mr. Gandhi may be honest and sincere but there are men behind him whose sole aim appears to be to make the Government impossible. Forces of disorder are abroad and their pretensions are daily becoming more intolerable. It is, therefore, the duty of the Government to act and for all Indians to co-operate loyally and openly with the Government in the task of putting an end to the movement which was anarchical in its inception, as it is fraught with grave danger both to all law-abiding citizens and to the future prosperity of this country.

Sir D. Haig.

Received by the King.

LONDON, April 8.

H. M. the King received Field Marshal Sir Douglas Haig at Buckingham Palace this morning on his appointment as Commander-in-Chief of the Home Forces.

Fate of the New Government.

LONDON, April 8.

The latest news regarding the situation in Bavaria indicates that the Soviet Government in Munich may not long survive. It is reported that already dissensions have broken out between the Communists and the Majority Socialists. The German Government has announced that it recognizes the Hoffmann Government and not the Soviet Government of Munich as the supreme authority in Bavaria. The opinion in Bavarian country districts is divided for and against the Soviet Republic.

Party Dissensions.

LONDON, April 9.

BERLIN: The situation in Bavaria is most complicated and obscure. Dissensions are reported among the Communists with the only Munich group favouring the Soviet Republic. Moreover, the Southern Bavarian Majority Socialists are in conflict with those in Northern Bavaria, while the Peasants Councils in Middle Franconia have rejected the Soviet Republic and are supporting the Hoffmann Ministry. Serious riots and plundering occurred at Magdeburg after the Independent and Majority Socialists proclaimed a general strike. A large portion of the garrison joined the insurgents. Government troops are marching to Magdeburg. The insurgents made a determined attack with rifles and grenades upon the police station, but were repulsed.

Preliminary Terms.

LONDON, April 9.

PARIS:—Mr. Monar Law has arrived to confer with the British delegates on the final terms of the preliminary peace treaty. His arrival is regarded as indicating that the actual decisions on the main points of the treaty have been reached.

A Farewell Function.

SECUNDERABAD, April 11.

The Officers of the Finance Department of His Exalted Highness the Nizam's Government were at Home yesterday afternoon to bid farewell to Mr. R. I. R. Glancy, C. I. E. Assistant Finance Minister, who is retiring from State service. Over 200 guests were present. Among them were Nawab Sir Faridoun-ul-Mulk, Nawab Fakhr-ul-Mulk, Nawab Hormusajung Nawab Fattah Navazwant, Mr. A. N. L. Cater, Mr. C. W. Lloyd-Jones, Mr. G. E. C. Wakefield, Mr. Mehdi Hassan Bilgrami and Nawab Enad-ul-Mulk. After refreshments had been served to the guests Mr. Fakhruddin Amad delivered a speech eulogising Mr. Glancy's services to the State during the trying period of the war. Mr. Glancy replied appropriately. He was presented with a beautifully bound album of photographs of the Finance office officials and certain interesting local sites. The ceremony terminated after Mr. Glancy was garlanded by Nawab Sorab Navaz Jung, Mr. R. L. Gamlen and Mr. Mehdi Hassan Bilgrami.

Legal Administration in Burma.

Bar Association's Views.

RANGOON, April 10.

The Mandalay Bar Association, in expressing their opinion on the Lieutenant Governor's memo, regarding the reorganization of the judicial services and the establishment of a High Court at Rangoon, strongly supports the first and opposes the other. The Bar Association thinks that the separation of the judicial from the executive service should be extended to the magisterial service and quotes Sir Harvey Adamson's (1908) speech. The appointment to the provincial and subordinate judicial service of practising Barristers is advocated, and Mr. Justice Walsh's (Allahabad) opinion is quoted. Regarding the establishment of a High Court at Rangoon, the Bar points out that Upper Burma is not ready for such a step and states that the question should be decided on its merits. If all cases be concentrated at Rangoon, the doors of the highest tribunal would be closed to a vast majority of litigants from Upper Burma, while in criminal cases the delay would amount to a denial of justice. In an average 35 cases yearly in Upper Burma exceed Rs. 5,000 in value. The litigants in these cases, over 20,000, would be inconvenienced. The precedents of the Agra and Sind Judicial

Commissionership are quoted against the proposal to abolish the Judicial Commissioners' Court of Upper Burma and the decision to create a High Court for the whole of Burma. The Association thinks that two Judges should sit permanently in Mandalay as the circuit system would not prove more suitable to Upper Burma than it does to the people in Orissa.

Serious Motor Smash.

European Killed.

CALCUTTA, April 11.

Shortly after 7-30 on Thursday evening a serious motor car smash took place on the Napier Road resulting in the death of Captain W. J. Simmons of the steamer "Actor" and serious injuries to a carter named Golwar and his attendant Lutua. So far as could be learnt last night Captain Simmons with two friends left the docks at about 7-30 P.M. in a motor car. One of the Captain's friends was driving while Captain Simmons and another European were seated behind. While the car was proceeding along the Napier Road the driver in order to avoid a straw cart which was in front of him swerved to his right when the wheels skidded and the car ran into an empty bullock cart which was in front of the straw cart. Captain Simmons sustained serious injuries on his head and was at once taken to the General Hospital where he died at about 1 o'clock this morning without regaining consciousness. The driver of car and his attendant who were also seriously injured were removed in a motor ambulance to the Medical College Hospital.

It is understood that telephonic communication has been established between Simla and Murree. This means that the General Officer Commanding the Northern Army will be in direct touch by telephone with the Army Headquarters at Simla. The line is now under test and will be open to the public later on.

MacLarron Case.

Severe Sentence.

ALLAHABAD, April 10.

The retrial of Lieutenant MacLarron, I. A. R. O. and two drivers of his corps for robbery was concluded today. The evidence given was practically the same as last time. Mr. Osborne for the accused challenged the identification of the prisoner and impugned the reliability of the approver's evidence. The jury brought in a verdict of guilty against MacLarron by a majority of eight to one and a unanimous verdict of guilty against the two Indian accused. The prosecution proved a previous conviction against Shamsuddin of theft. Mr. Justice Walsh, in passing sentence, said the jury had come to the right verdict and he agreed with them. Addressing MacLarron, His Lordship said it was very sad to find a military officer fallen so low. In His Lordship's mind there were two features about the prisoner's crime which aggravated the serious nature of the offence. He had dragged into it men of his own corps who were bound to him by ties of discipline and obedience and got them into serious trouble, and he had got up evidence to implicate them for the sake of a few pounds. He Lordship characterized such conduct as cowardly, and sentenced MacLarron to four years rigorous imprisonment. Considering that Shamsuddin was led away by his superior officer the Judge sentenced him to three years rigorous imprisonment. His Lordship took a more lenient view of Shabaz's case and sentenced him to six months rigorous imprisonment.

[Un-corrected.]

"Hartal" to Continue in Calcutta.

CALCUTTA, April 12

The "Hartal" will continue in Calcutta up to Sunday. All shops except those of sweetmeats and pen will remain closed. A meeting will be held daily at Beadon Square in the afternoon up to Monday, Satyagraha enlisting volunteers to keep peace in the town. Yesterday the demonstration outdid that of Sunday last. There was a huge demonstration yesterday afternoon in Nakhoda Mosque which was the largest in Calcutta. A crowded meeting was held in the courtyard of the mosque which was filled to its utmost capacity by Moslems and non-Moslems. This was the first occasion in Calcutta when a non-Moslem found entrance with in the precincts of Nakhoda Mosque. The orators at the Mosque shouted. Brother Hindu, Brother Mussalman, we are all Indians. Mahatma Gandhi belongs to us all. Come inside the Mosque and join with us in the protest against the action of the Government.

Strike to Continues.

DEHLI, April 12.

The strike still continues. Petty shop keepers however have opened their shops. The city is quiet.

Another Accountant.

LAHORE, April 11.

The agitation and excitement which have been working up over since the so-called passive resistance movement was started, culminated in a serious out break of disorder on Thursday in which Amritsar and Lahore were involved. The disturbance at Amritsar was much more serious of the two.

Following upon Sunday's demonstration in Lahore a second disturbance of a more alarming nature occurred on Thursday night between 6-30 and 7 p.m. The noise of the crowd shouting and jeering was heard coming from the direction of the city and this within a short time developed into ominous roar of angry crowd which startled those who know only too well what it portends. Scarcely had this been realised when the firing was heard, shots rang out and the serious nature of the events was evident. The history of the whole affair was a brief but sudden one and it is to the credit of the police and the military authorities that this renewed outbreak was dealt with so swiftly and effectively, and with such

(To be continued.)

Indian Troops Abroad.

Statement in the Commons.

LONDON, April 3.
Replying to Sir John Rees, in the House of Commons, Mr. Churchill stated that Indian troops in the Middle East, Egypt and Palestine and in Mesopotamia were being reduced to 20,650, 42,750 and 63,000 respectively. These figures were the establishment of Indian troops which were being maintained in the Armies of Occupation. Colonel Yate suggested that in view of the large number of British troops in these theatres, who ought to get relief, demobilisation of Indians who had more recently enlisted ought to be less rapid. Mr. Churchill replied that the composition of all our forces depended on a certain proportion being maintained of British Indian troops, and this must be done irrespective of relative claims of British and Indian troops to demobilisation.

Unrestricted Jute Dealings.

LONDON, April 9.
The Press Bureau announces that dealings in jute are now unrestricted.

Responsibility for War.

America Disagrees with France.

Paris, April 8.
The Council-of-Four this afternoon discussed the question of responsibility for war. French diplomats affirm that Great Britain and France agree that the ex-Kaiser is legally guilty, that his extradition should be demanded and that he should be brought before the Inter-Allied Court. America, however while admitting the ex-Kaiser's responsibility, does not countenance taking legal proceedings against him. It is hoped that a "via media" will be found.

General Smuts.

LONDON, April 9.
PARIS.—General Smuts arrived here to-day.

Mr. Lloyd George.

PARIS, April 9.
Probably Mr. Lloyd George will return to England next week to speak in the House of Commons on the 15th instant on the work of the Peace Conference, returning to Paris on the 16th instant.

American Cotton.

Board of Trade Announcement.

LONDON, April 7.
The Board of Trade announces that raw cotton prices and the return order of 1918 under which prices are regulated, will not be continued beyond the 30th instant so far as it relates to American cotton.

Alarm in People.

They are Leaving for Constantinople.

LONDON, April 8.
CONSTANTINOPLE.—The French cruiser "Waldack Rousseau" is proceeding to Odessa, where the situation is critical owing to Bolshevik pressure. There is apparently considerable alarm in Odessa, many people hurried leaving. A thousand refugees, mostly Greeks, arrived here this morning on a steamer.

Army Drafts.

To Egypt and Constantinople.

LONDON, April 5.
Mr. Churchill, replying to a questioner, said that large drafts had been ordered to Egypt and Constantinople during the current month. Further drafts would be despatched in May, June and July, which would relieve a corresponding number of the personnel who had served long periods there without leave. No drafts could be sent to Mesopotamia or India until climatic conditions permitted, viz., August, at the earliest.

Seton Murder Case.

Judgment Delivered.

London, April 9.
At the Old Bailey Colonel Rutherford, accused of the murder of Major Seton, was found guilty of murder, but the plea of temporary insanity was allowed. The Judge ordered that Rutherford should be detained during the King's pleasure.

Death Sentence of Cottin.

Commuted to 10 Years.

London, April 9.
PARIS.—At the request of M. Clemenceau, the death sentence on Cottin has been commuted to ten years' imprisonment.

Operations Against Lettland.

Bolshevik Preparations.

London, April 9.
COPENHAGEN.—Lettish headquarters announces a big battle between the Letts and the Bolsheviks near Schlock. The latter were repulsed. An attempt by Bolsheviks to capture Mitau failed. These attacks are believed to herald the beginning of a great Bolshevik offensive against Lettland and Lithuania.

Enemy Preparing Further Offensive.

LONDON, April 9.
A British North Russian "communiqué" says:—In the Archangel sector, it is believed that the enemy is preparing a further offensive on the railway front.

The Services Bill.

Tribute to British Troops.

LONDON, April 8.
During the debate in the House of Lords on the second reading of the Army, Navy and Air Force Bill Lord Curzon drew attention to the way in which British troops were in demand throughout Europe. He said that Vienna finding itself in difficulties and apprehensive, lest she should share the fate of Budapest, had turned to Great Britain and said "If you will send 10,000 British troops, we will guarantee the situation." Lord Curzon added that this was because they trusted the British troops.

Disorders in Germany.

Strike at Essen.

LONDON, April 8.
COPENHAGEN.—Martial law has been proclaimed in Essen, where there are now 289,000 strikers and also at Dusseldorf. The strikers at Essen occupied Krupp's works. Workmen in the various factories in Berlin have ceased work in order to participate in the Congress of Soviet. The German Bank Official Association has decided on a general strike.

Arrest of Imperial Officials.

LONDON, April 8.
COPENHAGEN.—A message from Magdeburg states that the soldiers of the so-called Watch Committee have arrested the Imperial Minister of Justice, Herr Landsberg, also a General and a staff Officer as hostages for two ex-Deputies whom the Government arrested.

Herr Landsberg Rescued.

LONDON, April 8.
COPENHAGEN.—A message from Berlin states that the police at Helmsdorf stopped a motorcar in which Herr Landsberg was being taken to Brunswick by a strong insurgent escort. The police disarmed the escort and rescued Herr Landsberg.

Guilty Must be Made to Pay.

LONDON, April 8.
A message from Berlin states that the Wolf Bureau referring to the arrest of Herr Landsberg says that the guilty must be made to pay dearly for it. Martial law has been proclaimed at Magdeburg and sufficient troops ordered thither.

Extensive Military Measures.

London, April 8.
BERLIN.—It is stated that extensive military measures have been taken in Berlin to repress the disturbances.

Impending Catastrophe at Hamburg.

Appeal for Troops.

London, April 8.
A telegram from Hamburg speaks of an impending catastrophe there. It is reported that the Spartacist leaders, Ductors Lauffenberg and Herz, have been recently working to establish a Soviet Republic. The Hamburg Mitagsblatt urges the Government to send troops to Hamburg as speedily as possible.

Position at Stuttgart.

London, April 8.
A message from Stuttgart says it is officially stated that the city is completely quiet, but that Martial law has not yet been repealed.

Soviet Congress.

Extraordinary Government Precautions.

London, April 9.
COPENHAGEN.—A message from Berlin states that the second Congress of the Soviets opened there yesterday; 243 delegates were present. The Government took extraordinary measures in connection with the Congress, even causing public in the galleries to be searched for arms. There was an atmosphere of tension abroad. The Congress adopted the Independent Socialist motions demanding release of Ledebour and immunity for the members of the Congress similar to that enjoyed by the member of the National Assembly.

Appeal for Volunteer's.

London, April 10.
The War Office has issued an appeal for immediate volunteers for the North Russia relief force, which the appeal states will consist mainly of trained soldiers, including demobilised and discharged men. Men re-enlisting must be fit for general service and over nineteen years of age. Ex-soldiers will be given their previous rank and the pay will be the same as for the armies of occupation. The maximum period of enlistment will be a year, but no man re-enlisting will be kept longer than required for this special service, on completion of which all men will be given two months' furlough on full pay.

Odessa Captured.

By Soviet & Ukrainian Troops.

London, April 9.
PARIS.—A telegram from Moscow dated 7th, April says it is reported that the Soviet and Ukrainian troops have captured Odessa.

Allies Evacuate Odessa.

London, April 9.
(LATER)—It is officially confirmed that Allies have evacuated Odessa.

President Wilson.

London, April 9.
PARIS.—President Wilson has recovered and attended the Council-of-Four to-day. The fact that President Wilson has cabled Washington instructing the authorities to send the liner "George Washington" to Brest is regarded as confirming the belief that the treaty will shortly be ready. A telegram from Washington says the sailing of the "George Washington" has been altered from the 14th to the 11th instant.

British Armies.

Operations in the West.

LONDON, April 10.
A despatch from Sir Douglas Haig dated the 21st March describes the advance of British forces into Germany, the occupation of the Cologne bridgehead and briefly reviews the chief features of military interest in the operation of the British armies on the West Front during the time he has commanded them. He thanks the able and gallant officers who assisted him in his task. Dealing with the new armies, Sir Douglas Haig says the whole Empire may be proud of the achievement of building up successfully in the very midst of the war great new armies on more than a continental scale, capable of beating the best troops of the strongest military nation before the war. That we were able to accomplish this stupendous task, continues Sir Douglas Haig, is due partly to the loyalty and devotion of our Allies and the splendid work of the Navy, but mainly to the wonderful spirit of the British race everywhere in the world. At the outset lack of instinctive discipline placed our new troops at a disadvantage but during the last two years the discipline of all ranks of the new armies, from whatever part of the Empire they came, was excellent. The universities and public schools of the Empire again proved that they are unrivalled in the formation of character, which is the root of discipline, not that the Universities and public schools enjoy the monopoly of qualities which go to make good officers. The British Empire has generally proved sound under a most severe test, and while giving them whom it would bear honour for any officer to command, it has furnished officers of the highest standard from all ranks of society and from all quarters of the world. Promotion has been entirely by merit and the highest appointments have been open to the humblest, provided they had the necessary qualifications of character skill and knowledge. Many instances could be quoted of men who from civil or comparatively humble occupations have risen to important commands. For example, a schoolmaster, a lawyer, a taxicab driver, and an ex-sergeant-major commanded brigades while an editor commanded a division. Sir Douglas Haig concludes with a very warm and sincere acknowledgment of the great debt of all ranks of all armies in France to our kinsmen and kinswomen of the British Empire of their unfailing support by thoughts, prayers and work. Throughout the long years of war their trust and confidence have never wavered and their labours have never ceased. No sacrifices hardships or privation have been to great, provided that thereby the needs of the troops might be adequately supplied.

Tea Consumption in India.

LONDON, April 7.
In the House of Commons, replying to Sir John Rees, Mr. Fisher stated that during the past five years, consumption of tea in India had been approximately doubled owing to the success of the measures taken to develop the retail trade in large cities and to encourage tea drinking among Indians.

Public Services Commission.

London, April 7.
Replying to Mr. Compion, Mr. Fisher stated that the Government of India had already assured the Secretary of State that they were doing all they could to expedite settlement of the recommendations of the Public Services Commission, including increase of pensions to retired officers of the Indian Service.

Bonuses to Army Officers.

Replying to Sir J. G. Butcher, Mr. Fisher stated that the Secretary of State was not prepared to consider the desirability of granting a bonus of twenty per-cent. to retired Indian Army officers in respect of their pensions.

W. African Civil Service.

Increase of Pensions.

London, April 9.
In the House of Commons, Mr. Hurdurged the increase of pensions of West African Civil Servants in view of the dearth of living. Colonel Amery replied that West African pensions were calculated on a specially liberal basis. Therefore, there was no special reason for treating the West African pensioners more favourably than those of other Colonies. But Lord Milner was well aware of the difficulties of the pensioners owing to the rise of prices. He was consulting the Governments of the Colonies generally in this connection.

Situation in Egypt.

Leaders Appeal.

London, April 4.
A telegram from Cairo, dated 27th March says the Egyptian leaders have appealed to the Egyptians to abstain from outrages, to keep within law and not to place obstacles in the way of those lawfully serving their country. They have also appealed to the notables and influential people to do all in their power to prevent anything that might lead to injury of the country.

Statement in the Commons.

London, April 8.
In the House of Commons, replying to a question regarding the situation in Egypt, Mr. Harmsworth stated that General Sir Edmund Allenby had issued a proclamation stating that order had in a great measure been restored. Egyptians wishing to leave the country would be free to do so. Mr. Harmsworth stated that he understood that a Ministry was now being formed, and that a deputation of Ministers would visit England in response to the invitation already twice given by the British Government.

Replying to Colonel Wedgwood, Mr. Harmsworth said it is understood that General Allenby's proclamation included permission to come to England for persons originally debarred from so doing.

Satyagraha Movement.

Mr. Gandhi's Return.

BOMBAY, April 11.

Mr. Gandhi's return to Bombay became generally known only at 4 P.M. and the news of his arrival and of the meeting at the Chowpatty sands at 5 P.M. to be attended by Mr. Gandhi thus cancelling two mass meetings fixed at 6-30 P.M. at French Bridge, and Shankaram Chawl, spread rapidly and by 5 P.M. a huge crowd gathered at the Sands. Four platforms were raised. Mr. Jambhadas Dwarkadas in a preliminary address to the people before Mr. Gandhi's arrival told them how the people in Bombay by their actions that day such as throwing stones at Trams and hindering their traffic and coining other people in petty ways to observe mourning for Mr. Gandhi's arrest had caused immense and deep grief to Mr. Gandhi. All such demonstrations were against the principle of Satyagraha. The arrest of Mr. Gandhi was a matter for rejoicing, and not one for mourning. Half the battle was won by Mr. Gandhi's arrest. Mr. Jambhadas Dwarkadas strongly exhorted all Satyagrahis and all their sympathisers to observe the letter and the spirit of Mr. Gandhi's instructions and to set with resolute will, not to break out into outward demonstrations. The crowd conducted itself in an orderly manner and patiently waited Mr. Gandhi's arrival.

Manifesto by Satyagraha Sabha.

A manifesto issued by the Satyagraha Sabha Committee was distributed to the assembly tending the announcement of Mr. Gandhi's arrest and stating that they accepted his (Mr. Gandhi's) leave and only message as their mandate and inspiration in carrying on the battle for liberty and justice. It further said that they are our comrades will be taken from us, but we shall welcome every last one of our comrades as a sacred symbol of deliverance and march forward to our destined goal without resentment without violence without fear.

Mr. Gandhi's Message.

As soon as Mr. Gandhi arrived at the meeting at seven o'clock a message from him was read from different platforms. In his message Mr. Gandhi acknowledged the kindness of his treatment by officials during his two days' detention saying that he had more comfort than when he was free. Referring to the recent disturbances he said:—I have not been able to understand the cause of so much excitement and disturbance that followed my detention. It is not Satyagraha. It is worse than Satyagraha. Those who join Satyagraha demonstrations were bound one and all to refrain from any act of violence not to throw stones or in any way hurt or injure anybody, but in Bombay we have been throwing stones. We have obstructed traffic by putting obstacles in the way. This is not Satyagraha. We have demanded release of about 50 men who had been arrested for deeds of violence our duty is chiefly to being arrested. It is breach of religious duty to endeavour to secure release of those who have committed deeds of violence we are not therefore justified on any grounds whatsoever for demanding release of those who have been arrested. I have been asked whether a Satyagrahi is responsible for the results that follow from that movement. I have replied that they are. I therefore suggest that if we cannot correct this movement without the slightest violence from our side the movement might have to be abandoned or it may be necessary to give it a different and still more restricted shape. It may be necessary to go even further. Time may come for me to offer Satyagraha against ourselves I would not deem it a disgrace that we die. I shall be pained to hear the death of a Satyagrahi, but I shall consider it to be the proper reward given for the sake of struggle. But if those who are not Satyagrahis who shall not have joined the movement who are even against the movement received any injury at all. Every Satyagrahi will be responsible for that sinful injury. My responsibility will be million times heavier. I have embarked upon the struggle with a due sense of responsibility. I have just heard that some English gentlemen have been injured. Some may even have died from such injuries. If so it would be a great blot on Satyagraha. For me Englishmen too are our brethren. We can have nothing against them and for me sins such as I have described are simply unbearable, but I knew how to offer Satyagraha against ourselves. As against ourselves what kind of Satyagraha I can offer. I do not see what penance I can offer excepting that it is for me to fast and if need be by so doing to give up this body and thus prove the truth of Satyagraha. I appeal to you to peacefully disperse and to refrain from acts that may in any way bring disgrace upon the people of Bombay. Mr. Gandhi after expressing thanks to H. E. the Governor and the police for all absence of use of rifle fire or gun fire exhorted the people to remember that they should learn to keep perfect peace and to undergo intelligent suffering and that without those attributes there was no Satyagraha.

After Mr. Gandhi's message was read from different platforms in Gujarati the meeting dispersed in an orderly manner.

Another Account.

BOMBAY, April 11.

Mr. Gandhi was met by a single cartage on reaching Bombay by train at one o'clock to-day and his followers had sedulously spread a rumour that he had been arrested and taken to an unknown destination. There was no demonstration because none of the public knew of his return. Share bazar was on strike all day so was cloth market and younger and more headstrong elements of the latter spent the day in streets in the vicinity of the market bent on mischief. They chiefly occupied themselves in trying to make other people join them in their so-called mourning on account of Mr. Gandhi's arrest. For this purpose they held up tramcars and back victorias until these vehicles ceased to use streets in this portion of the town. A police man with his baton snatched from his belt and his dash to recover it was signal for a general outbreak of stone throwing and disorder. On more than one occasion the police charged the crowd with batons and dispersed the crowd and once the military were called up to support the police but were not compelled to intervene, a few of the ringleaders were arrested there were one or two attempts to create disorder in other parts of the town but all were quickly suppressed by the police. In the midst of the chaos near the cloth market one of the extremist stalwarts came up to the Commissioner of Police and demanded permission to hold a public meeting. He was told there was nothing to prevent him doing so provided he caused no disorder and a third meeting was then added to the two already announced for the evening. Mr. Gandhi is expected to address them.

Banks of Amritsar.

Some Fears Felt &

Wrecked.

SIMLA, April 11.

Telegrams regarding banks at Amritsar are confusing, but it is stated that the National Bank of India and Chartered Bank of India, Australia and China have suffered one or both being burnt or wrecked.

Bank Officials Feared Killed.

It is also feared that two European bank officials have been killed. Besides the above the following banks have branches at Amritsar:—The Alliance Bank of Simla, Limited, Punjab National Bank, the Punjab and Sind Bank and the Allahabad Bank.

Shops Closed.

CALCUTTA, April 12.

The majority of the shops in Indian quarters were closed to-day as a protest against the supposed arrest of Mr. Gandhi. Passengers by tramcar and gharry were induced to alight and continue the journey on foot in this quarter, but elsewhere the traffic was not interfered with. No serious disturbance has occurred.

No Disturbance.

KARACHI, April 11.

The news of Mr. Gandhi's arrest was known here early yesterday afternoon. The news was received very quietly. The Home Rule League will hold meetings here and in Hyderabad during the week end.

Shops Remain Closed.

BOMBAY, April 12.

It is notified that in view of the emergency that has arisen in Bombay all I. D. F. exemptions are cancelled until further notice. Some disturbances are reported to have occurred about noon to day near Crawford market where the mob attempted to hold up tramway traffic by throwing stones and placing roadblocks on the line. The military were called out and on their appearance the mob dispersed. Many shops in the Indian quarter of the town remain closed to-day and stock exchanges and the Javeri Bazar where transactions in bullion take place and the grain mart have not opened for business. The cotton market also remain closed.

A Day of Mourning.

CALCUTTA, April 11.

Friday was observed as a day of mourning by the Indian inhabitants of the town. The news of the arrest of Mr. Gandhi reached here on Thursday afternoon and by the evening it was known all over the town. There was a conference of country Hindus and Mahomedans but nothing was decided. This morning business went on as usual but as the day advanced it was decided to declare a day of mourning in respect of Mr. Gandhi and as a protest against the order prohibiting him to enter the Punjab and Delhi. By noon the shops were closed, shops were closed and in Indian business quarters of the city were closed and this report spread like wild fire from mouth to mouth the shops and business houses owned by Indians all over the city were closed. Vehicular traffic in certain sections was at a standstill. Bands of young boys, Hindus and Mahomedans, in lathes crying "Gandhi, Gandhi, Ki Jai" were seen moving about requesting the shopkeepers to close their shops and tram passengers to alight from cars. Very few carriages were seen plying in the streets of Northern Calcutta. Tram service was not stopped but in certain sections empty cars were seen running up and down. People are much excited but up till this evening no disturbance is reported.

Addressees Delivered.

At Haura Masjid and Ebadon Square addressees were delivered by Hindus and Mahomedans at which Mr. Gandhi's message was explained and the crowd was requested not to create disturbance.

Message from Mr. Gandhi's Son.

CALCUTTA, April 11.

Mr. Hari Lal Mohandas Karam Chaudhary Gandhi, son of Mr. Gandhi, writes to the Press:—I have just received the following telegram from my father's Secretary. Perhaps it is better that the public should know our feelings. I shall therefore thank you to publish this:—"Bapu on his way to Delhi was served with an order not to enter the Punjab and Delhi, and restrict himself to Bombay. He disobeyed and was arrested. He received the order of arrest with the greatest joy. Desired all Ashramis and you, fulfil in this glad news. Doctor accompanies Bapu." My mother is at Ahmedabad, have no doubt she recalled the news with composure. Our only anxiety is as to his health. He has not yet quite recovered from his recent serious illness, and his health is very delicate. Yet we know in spite of all bad health nothing would have stayed him from offering "Satyagraha" to the Rowlett Bills and courting imprisonment. He would have kept worse health, had he not done so. Government have done what they thought fit to our countrymen and "Satyagrahis." We would only say do not bear any ill-feeling against the Government for this action. They must do their duty. We must do our duty. If we deserve better treatment we are sure to have it.

Mrs. Besant's Message.

Mrs. Besant, who is now in Calcutta, sends the following message to "New India":—

Mr. Gandhi has been arrested not for selling proscribed literature but for disobeying an Order under the Defence of India Act, not to go to Delhi nor the Punjab and to restrict himself to Bombay. In Bombay he desired the "Satyagrahis" not to grieve when anyone of them was arrested as they courted imprisonment. Not being a "Satyagrahi" I may be permitted to say that I grieve profoundly over his success and pray with all my heart his followers may not resent his arrest by breaking their vow of abstinence from all violence. With Mr. Gandhi's disappearance, all good

citizens have a double duty in maintaining calm and preserving good order. I am sorry to be away from Madras at such a moment.

Business Still Suspended.

LAHORE, April 10.

The strike continues and all the shops are closed and entire business suspended. The Deputy Commissioner has published a notice and they are being distributed broadcast that the people should form no processions, and if they do so they will be forcibly dispersed. Armed police, cavalry and soldiers are guarding the city. British soldiers with fixed bayonets are guarding the Government Telegraph Office and the Bank of Bengal, armoured motor cars are waiting in the High Court. Further enquiry made into last night's tragedy show that the crowd that collected at the O'Dwyer Soldiers Club consisted of 300 or 400 people, mostly young men and boys; the major portion of the crowd have gone back towards the city. They were making demonstrations and it is said did not disperse in spite of repeated requests when order for fire was given, another collision with the police took place at the Lahore Gate where also the crowd was asked to disperse, but on their not carrying out the order, was fired on and several were wounded. So far as is known two men have died and eight or ten are wounded. Enquiries made from Indian doctors who rendered immediate assistance to the wounded show that several have been wounded in the abdomen and thigh, one was wounded in the jaw and tongue and one or two in the arm. After the tragedy an aeroplane was seen flying at half past ten yesterday night, making circles over the city. This morning also the aeroplane made several circles over the city. Most of the colleges are closed and great excitement prevails throughout the city.

No telegraphic message is coming from Amritsar, but people coming from the place by railway train are giving harrowing details of the tragedy. Reports are conflicting and different people are giving different versions, but all go to show that things are very serious there and many people being killed and wounded. It is also alleged that the National Bank of India, Limited, at Amritsar has been burnt down.

Further Particulars.

LAHORE, April 11.

The following is the account given by to-day's "Civil and Military Gazette" regarding the disturbances at Amritsar:—So far as we can ascertain, the excitement was occasioned by the arrest of Dr. Sai-ud-Din Kitchlew and Mr. Satya Pal, the two agitators against whom notice was recently served under the Defence of India Act. A large mob collected in the city and made for the Civil Station. The mob proceeded towards the Railway Station, where they attacked a European guard named Robinson, an ex-soldier, who was working as a Loading Inspector at the Goddard. Mr. Robinson was beaten to death with lathi blows. The Station Master and the rest of the staff who attempted to check the rioters had to retire. The mob set fire to a part of the outward goods shed. Just at that time a troop train happened to come into the station with a Gurkha Regiment on board. The Gurkhas were quickly detained and they effectively protected the station buildings against the rioters. The latter proceeded to cut the telegraph wires and made attempts to cut the Railway on both the Jullundur and Pathankot lines by burning the sleepers and the mail train was delayed for some hours. In the civil station even more serious damage was done by the mob. The Town Hall telegraph office and the National Bank buildings were wrecked and in the case of the latter named two European officials of the Bank, Mr. Stewart, the Agent and Mr. Scott, the Accountant, were murdered. The Chartered and Alliance Bank buildings were also wrecked and Mr. G. N. Thomson, the agent of the latter Bank, was murdered. The mob were eventually driven out of the Civil Station back into the city by the troops from the Fort and the police. Communication between Amritsar and Lahore remained cut from twelve to four and again for a short time from about 6 P.M. The Small station of Bagtawala on the Amritsar-Patti line was wrecked by the mob. Mr. Kitchin, the Commander, and Mr. Donald, Deputy Inspector General of Police, left Lahore for Amritsar by motor as soon as the first news of the trouble was received. Additional troops were also sent for from Jullundur and Lahore and late in the evening news was received that order has been restored.

Situation at Bombay.

BOMBAY, April 11.

Many shops in the Indian quarters of the town remain closed to-day. The Stock Exchange and the Javeri Bazar where transactions in bullion take place, and the grain market have not opened for business. The cotton market also remain closed.

Mr. M. K. Gandhi arrived in Bombay at 1-30 this afternoon in the B. B. and C. I. Northern Express, accompanied by his Medical attendant. He alighted at the Marine Line Station at his request, and proceeded towards the city. At Baroda Railway Station he was met by an official of the Bombay Government, who served on him an order of the Government of Bombay, which had the approval of the Government of India, order requiring him (Mr. Gandhi) to reside within the limits of the Bombay Presidency. Mr. Gandhi is not under arrest, and is free to move about unrestricted within the Presidency.

On Mr. Gandhi's arrival he has issued a message to the citizens of Bombay not to create disturbance of any sort.

The Governor.

His Excellency the Governor, Sir George Lloyd, left for Simla on Thursday night.

The Premier's Pledges.

Loyal Efforts to Redeem Them.

LONDON, April 9.

Replying to a telegram from the members of the House of Commons concerning indemnities, Mr. Lloyd George telegraphed to Mr. Kennedy Jones:—"My colleagues and I mean to stand faithfully by all the pledges given in the constituencies. We are prepared at any moment to submit to the judgment of Parliament and if necessary to the judgment of the country in our efforts loyally to redeem our promises."

ప్రజాభిప్రాయములు

I కృష్ణామండలసభలు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ సభలు:

అయ్యో, 28-వ కృష్ణామండలసభ ఎన్నికలకు తలచుకొనినది. ఈసం 20, 21, 22 తేదీలను బాండ్లకు బంధించి ప్రకటించుటగా ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ జరుగును.

రా:—హిందూవర్తన చరిత్ర 19 తేదీ సాయంత్రము, 4-వ గ్రంథాలయసభ 20 తేదీ ఉదయము, 21-వ ఘన సంస్కరణసభ 21 తేదీ ఉదయము జరుగును. ప్రతినిధి దళము మామూలు ప్రకారం రు 1.0.0.

శ్రీమత్తిరుమల వేంకటరససింహాచార్యులు

అయ్యోవాన్లు,

కొవ్వూరు 9-4-19.

కార్యదర్శులు.

II

భీమవరముతాలూకా ద్వితీయమహాజనసభ

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ సభలు:

అయ్యో, వైసభ యీసం 27-వ తేదీన ఉదయము, గరగవరముతాలూకా ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ, జేబిల్లూ గణ్యమును, స్వార్థశాసనమును కొండ వెంకటకృష్ణామండలము లి. ఏ. వి. యల్ గారి యాధిపత్యమునకు సమావేశమగును గాన తాము తప్పక దయచేసి సభను జయప్రదముగ సేరవేర్చు ప్రార్థించు.

సభకు విచ్చేయు మహాజనుల కెల్లరకు భోజనవసతుల యేర్పాటు గావింపబడుటయే గాక తాడేపల్లిగూడెమునందలి అందరివారలకు ప్రయాణసౌకర్యములకూడ సౌకర్యము లగును.

గరగవర, } పెనుమెత్తు తిరుమలరాజు, }
10-4-1919 } ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

III

సెకండరీస్కూలు బాలికాపాఠశాలల

సాంవత్సరికీర్తనము

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ సభలు:

అయ్యో, కృష్ణాజిల్లా నందిగామ: గతసోమవారము (7-4-1919) లో జరిగిన కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారి జె. జి. గిల్క్ గారి యాధిపత్యమున బాలికాపాఠశాల సెకండరీ స్కూలు విజ్ఞానము మొదలయి పాఠశాల బాలికా పాఠశాల సాంవత్సరికీర్తనము జయప్రదముగ జరుగబడినది. దేశ వాడెదిని దీనిని ఆసీనరు యమ్. వెంకట నాయుడు ది. యె. బియ్యం గారును, నందిగామ తాలూకా సహాయకులు కోకా లక్ష్మణరావు నాయుడు ది. యె. గారును, నందిగామ పోలీసు సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు నువ్వల సత్యనారాయణ మూర్తిగారును, ఇంకను పాఠశాల దయచేసి; ఉదయమున పిల్లల ఆటపందెములు జరుగబడినవి. సాయంత్రమున బీదల వస్త్రములు నది య్యమును కలెక్టరుగారు పంపి పెట్టిరి. స్కూల్ కు సెక్రటరీ గారును ప్రధానోపాధ్యాయులును రిపోర్టులు చదివిన తరువాత 100 ల కిక్కురుల పుస్తకములు పిల్లలకు బహుమానముగా నిచ్చిరి. బాలికల కోలాటమును చేసిరి. మ-రా-రా అయ్యితేర వేవాది నరసింహుగారు ప్రస్తుతపుస్తకమును హస్తములుగా అభివృద్ధిచేయుటకు ఆర్థికకష్టములను గురించి విపులముగా నువ్వలసిందిరి. కలెక్టరుగారు తమ ఆంధ్రోపన్యాసమున కమిటీవారు వారి ఆర్థిక సీతినీ చక్క-పెట్టుకొనవలసిన దనియు అనంతరము చందాలకు ప్రోత్సహించుటకు ప్రయత్నము చేయుట మందిదనియు నుడివరి. చక్రవర్తిగారికిని, అధ్యక్షులకు కలెక్టరు గారు ముగ్గురు నాణ్యగియలకును పాఠకులకు పంపినవి నొసగి తాంబూలముల నొసగిరి.

ఎ. సూర్యనారాయణమూర్తి. హైదరాబాదు.

తిరుపతి సంగీతసభలు:—సాయంత్రమునందు తిరుపతిలో ఏప్రిల్ 12, 13, 14 తేదీలలో సంగీతసభలు జరుగును. కార్యక్రమ మిక్రిందిరినది ఉండును:—I పి. వేంకటరామ య్యనాయుడుగారు, పిడేలు, II మారివాగధూమణరావుగారు, గాత్రము, పిడేలు, III మద్దు సీతారామయ్యగారు సంగీతము అప్రధానమున, జరపెదరు. ఎల్లరును విచ్చేయవలయును, అని చెప్పి లచ్చారావుగారు వ్రాసిరి.

ఇందువల్ల గ్రామమున శ్రీరామనవమి మహోత్సవ సందర్భమున బాలాది వెంకటకృష్ణామండలము చందాము కనూలుచేసి 1000 బీదలకు అన్నప్రదానం బాంధగి సంతస్తుల చేసిరి. అం తురవాసి వ్రాయుచున్నాను.

చిలకలూరిపేట గ్రామమునందు, 7. 7. 1918లో నెల కొల్పబడిన "క్రిలక్ష్మివసంత" గ్రంథాలయమున 8-4-19 వ తారీఖున శ్రీరామనవమి మహోత్సవసందర్భమున, మధ్య. శ్రీ. కాళికృష్ణాచార్యగారి మూలగు, కా. వ్యాసమూర్తిచార్య అధ్యక్షులు, వేంకటాచార్యులు, ముఖ్య భాగవతులు నుగు నువ్వలములును, ఇమ్మానేరి. వేంకటేశ్వరరావు. లి. ఎ. నలుగిజప్పారావువారి యాధిపత్యమున జయప్రదముగా జరుగబడినది. అని రామప్రసాదకవిచార్యుల గారు వ్రాయుచున్నాను.

గంజాం మండలములో చేరిన హిరమండల పురంబున గల శ్రీమదనామమోదినీ సమాజగ్రంథాలయ కక్షమున, ఈసం 19 వ తేదీ ఉదయము, మండల గ్రంథాలయపు కార్యనిర్వాహక సభయును, మధ్యాహ్నమున గ్రంథాలయ వస్తువుల కొరతను జరిగ బడును. ఈసభకు విజయ నగరవాస్తవ్యులును, ఆంధ్రభాషావారులును బుర్రా శేష గిరిరావు పంతులు. ఏమ్. పి. గార గ్రామసభాధ్యక్షులును వహించ దయతో సంగీకరింపిరి. సభకు విచ్చేయు ప్రతినిధులు 18 వ తేదీ హిరమండల శ్రీకాళేశ్వర రైల్వేలో వేరునకు దయ చేయవలెను. బుగు, బసలు, భోజనాది ఏర్పాటులు చేయబడును. అని కార్యదర్శులు, పార్కుండి సత్య నారాయణమూర్తిగారు వ్రాయుచున్నాను.

నందిగామ నంది మట్టి వేంకట నువ్వలరావు గారిట్లు వ్రాసిరి.—గాంధీ మహాశయుని యజ్ఞాసారము ఏప్రిల్ 6 వ తేదీ ఆదివారం దినమున ఉదయమున 4 గంటలకు బాలికా గిరీముఖతో పురజమును బయలుదేరి నదిస్సానమున గావించి భజనలతో పట్టణమంతయు నూరేగి అన్ని జేవాలయములకు దర్శించి ఆర్చనాచర్య గావించిరి. జేవాలయమునందలి వికాల ప్రజలకును గొప్పసభను గావించిరి. బాలికామూర్తి మూలగు మ-రా-శ్రీ, నుంకర నరసింహులు గారాసభ క్రాంతి సాధిపత్యమును వహించిరి. సభయందు, భారతవర్షమున కవ మానకరము లగు రా లెట్టు చట్టములను నిరసింపచు గాంధీ మహాశయుని కొనియాడుచు గంభీర వ్యాధియు నిచ్చిరి. గాంధీ నాయకుని యజ్ఞాసారము ఆ దినమున మనస్సు నింపుటకును, రా లెట్టు చట్టములకు తక్షణము దీనిచేయుటకు ప్రధానమంత్రి దెలుపుటకు ఆ గ్రామసభాపతిగారికి అధికార మిచ్చుటకును ఏకగ్రీవముగ తీర్మానింపబడినది. ఈ విషయములయందు నందిగామ పాఠశాల బిడ్డల యజ్ఞాసారము బావుట ప్రకటనయియును.

విక్టోరియా ఆనుపత్రి, కాకినాడ.

ఇంతకరమనుచు బహునిపుణక గా బాగు చేయుటకు. ఎన్ని సంవత్సరములనుండి గ్రుడ్డితనముచే బాధ పడినను, తిరిగి దృష్టిని (మాపు) పొంద గలరు. కంటిలో పువ్వులు, ఎరుపులు, ఒరుపులు, దురదలు తగైరా సమస్త నేత్రకోగములు మురుగులను. కడు బీదలకు చికిత్స.

వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. సర్జను. ఫవుక్ లుక్ పేనాల ధర తగ్గించబడినది. ట్రాక్ బడ్లు రు 8-8-0. స్టాక్ రు 7, వాటర్ మెక్ రు 7-8-0, వాటర్ మెక్ (సెటిల్డ్ సెల్ ఫిలింగ్) రు 10-8-0, నెల్లూ 210 రు 4, అల్లెకాండ్రా రు 2-1-20 (1514) గిరిబరస్సు, వైవనస్స్ తిరుకల్లి క్లె-సి, మద్రాసు.

పంటివైద్యము. 1534 డాక్టరు గిబ్బెక్ బ్రదర్లు కెన్సెన్ టేన్, ఎగ్మూరు, మద్రాసు. ఈ రణవైద్యులు ఏకారణము చేకవైన పుష్కల మెక్కి చేతులని యుండిన సామెలెవంద పీకి చేయుదురు. బుహి-మైన పుష్కల బుగారు కట్టులచేత బలపరచుట నందుగల పుష్కల బుగారుచేత మూయుట, పల్లు కొత్తకట్టులు, ఇంకను పంటిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనవైద్యశాస్త్రప్రకారము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్స చేయ యుదురు వచ్చి యున్నాము. పంటిని తీయవచ్చును నొప్పి లేకనే తీయబడును.

విక్రయ నోటీసు.

చెన్నపురి హైకోర్టు ఆర్డినరీ బిజినెసు సివిలు జూరిస్టుడెన్సు

బి. ఎస్. నెం 254 ఆఫ్ 1914. వాది:—కె. రాధాకృష్ణయ్య. (1572)

ప్రతివాదులు:—సి. విశ్వనాథము మొదలైనవారు. 1916 సం॥ ఆగస్టు 17 వ తేదీన యీ గూటునై గా

వింపబడిన డిక్రీ మూలమునకు మరియు 1918 సం॥ ఫిబ్రవరి 18 వ తేదీన విక్రయించుటకు గావింపబడిన ముత్తరువులకు కృష్ణాజిల్లా జగ్గయ్యపేటయందలి యాక్రిండి పెళ్ళూలునందు బొగు వివరింపబడిన కాటకు జిల్లింగు ఫ్యాక్టరీ 1917 సం॥ ఆగస్టు 1 వ తేదీన కొద్దువారి యుత్తరువుచే నియమింపబడిన రిసీకర్సుల పాష్టస్యలు అయ్యెను. నారాయణస్వామి అయ్యర్లచే బహిరంగముగా వేలము చేయవలసిన దని ఉత్తరువు చేయబడినది.

ఈ క్రింద సంతకముచేసిన మేము ఇందుములముగా తెలియజేసి ప్రకటించు నజేయగా, ఆ ఆర్డినరీయలకు కృష్ణాజిల్లా లెజిస్లేషన్యందలి బహిగుమము కావన మొదలయి వేలము విక్రయనాథము సోదరుల కొట్టుమొదల 1919 వ సం॥ ఏప్రిల్ 26 వ తేదీన కనివారం సాయంత్రం 4 గంటలకు యీ ప్రదేశములో పందిట్టుబడిన విక్రయ ప్రకటన యందలి మరతుల ననుసరించి బహిరంగముగా వేలము చేయవలసినది ఉత్తరువు చేయబడినది.

ఆ విక్రయప్రకటనలు చెన్నపురి జార్జిటవును ఆర్డినరీ యందలి 118 నెంబరు గృహమునందు రిసీకర్సు కార్యాలయమునందు ఉచితముగా దొరకగలవు.

పెద్దూలు

1. కృష్ణాజిల్లా జగ్గయ్యపేటయందలి కాటకుజిల్లింగు ఫ్యాక్టరీ, పరిమిట్టు, పరిరములు, వైట్టడములతో సహా వైకాల్యము 8 ఎకరముల 15 పెట్టు గలది.

అది 1905 సం॥ డిసెంబరు 6-వ తేదీన పి. నూర్ నారాయణగారిచే కొనబడినది. కృష్ణాజిల్లా రిజిస్ట్రేషన్యందు యందుకు బగ్గయ్యపేట నలుజిల్లానాయకుల యూనియను బిల్డింగునై 1274 మొక్కలు 1282 నెంబరు వరకు, ఎస్. 125-1 నెంబరులు గలవు. ఉత్తరువు పొంబోన ఫలమును తూర్పున సో మహమ్మదుపేటకు పావునోడ్డుకు, దక్షిణమున హైకోర్టుకు, పశ్చిమమున గోనుగుట్ల సీతాపతి గారి కోటలకు సరిహద్దులు గాగలవు.

మదరాసు పొన్ను స్వామి అయ్యర్, 15-8-1919. నారాయణస్వామి అయ్యర్, రిసీకర్సు.

స్విస్ పాకెట్ వాచ్ (544) ఈ పాకెట్ గడియారము బలిష్ఠమయిన సామానులచే తయారుచేయబడి, చూపుటకు బహు అందముగా నుండును. ఈసం ఆభరణ లోపుక తెచ్చియుకొనువారికి పొంట్లవేలము ఇనాముగా పంపబడును. ధర 1-కి రు 8-9-0, ముంజేతి గడియారము లోపపుకో సహా ధర 8-0-0. ట్రైంప్ అండు కో, సామకానపేట, మద్రాసు.

స్పెనో అన గా ఏ మి?

(SPLENOX) వారిని మీరు ఉపయోగించిరా? మలేయా, జ్వర బిళ్లలు, కలబాగు మొదలైన వాటిని తప్పక నమృతముగా ముడుపును. ప్రతిమందుల సాఫ్తానము గొలుపును. 20 పువ్వులబుడ్డి 1-కి రు 3-0-0. P. H. Cramer, Vepery, Madras Sole Agent for South India. 1492

దిగుమతిదారులు ఎగుమతిదారులు

కమిషన్ యేజులు. 1548 వియ్యము, గోనెలు, మూలు, ఆముదము, నెలకొమును, ధాన్యములు కామధాన్యములు మొదలగు వరకును, స్వదేశీయుల తరపును, పరాయిదేశీయులతరపును కొనబడి విక్రయించుటకు. వివరములు తెలియగోరువారు ఈ విలాసమునకు వ్రాయవలెను. Pareck & Co., 135 B, Amherest, St, Calcutta.

మోహినీలెలము:—శ్రీయుతులములు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. పెండుకలు రాలపండును. మెల్లకలు ముపుడెరును. నువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0 అయ్యతాంజనం డిపో, 6, తంబుకెట్టిసి, మద్రాసు.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు

క రో లా.
వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు,
ద్రవపదార్థము, పులితేపురాదు,
భేదులు గావు, దినము కాతగిన
కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము
X అయ్యెలాగున గర్భ కోధన
గావించును.

1 పాను, 1 పాను నీసాలు
నీసా 1-3 వెల
రు. 2-8-0, 4-0-0.

ప్రే జ ద గ రి
లివరు టానిక్.

వైద్యమునకు మంచిమందు.
రోగులకు సంభవించు తల
నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య
మువలన గలుగు బాధలకును,
అలవతకును, ఆకలిబాధకును,
వికాసవిహీనతకును అరోచిత
కును, తల తిరుగుటకును, విను
గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.

నీసా వెల రు. 1-8-0.

కుల్ హ ట్టి.

ఎరుపుగా నున్నను నెరసి
నను వెంట్రుకలను తక్షణమే
మినమినలాడు నలుపుగా గాని
గోధుమరంగుగా గాని మార్చ
గలదు. స దో ష లి త ము
శాశ్వతము.

ఈ సౌల్యావృత్తి పై పెట్టె 1-8
రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక పేరు నుదాహరించ గోరెదము

368

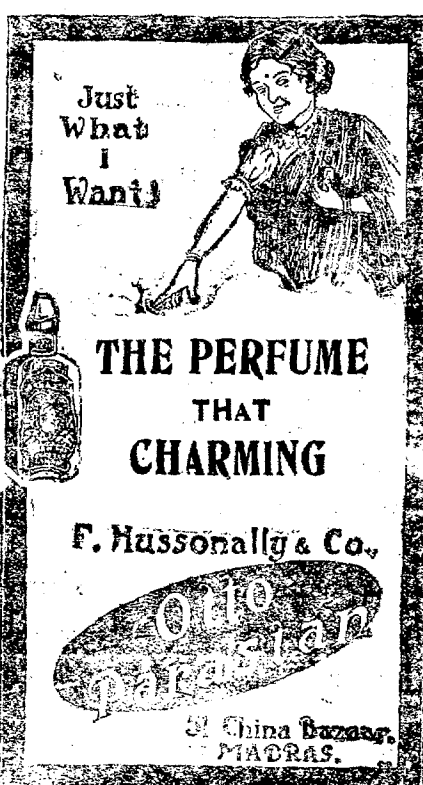
స్వదేశి కత్తులు

- హార్ గ్రాండు మంగలి కత్తులు 1-2-0
- శుబిల్ కత్తులు 1-0-0
- కార్కులుతీయునది, చాకు అన్ని కలసినది
(ప్రయాణీకుల కెక్కుడుపయోగకరము) 1-8-0
- డి. బ్లేడురోగర్లు చాకులు 1-0-0
- సింగిల్ బ్లేడుచాకులు 0-6-0
- డెస్కు కత్తులు 0-4-0
- సింగిల్ బ్లేడు చాకులు (చిల్లరమల్లరక నులకు) 0-4-0

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్స్ కంపెనీ,
962 లిమిటెడ్,
కంజీవరం.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును శాశ్వతముగా పొందుట స్వా
భావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలు
గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గ
మును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపాత్రమును, ఆ
యాద్యవృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా
నీయబడును. పోస్టుచార్జియు మే మే భరించి పంపెద
ము. వెంటనే వ్రాయుకోరెదము. (219)
వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆరోగ్యనిర్మాణ కౌషధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాస్

ఉచితము ! రు. 3000. ఉచితము !
వివరములు కోరువారికి తెలుపబడును.
ఏజంట్లకు మంచి కమిషను యివ్వబడును.
అడ్రెసు:— ఇ. ఎం. శర్మ అండు కంపెనీ,
1527 పోస్టు కాశేలంక, గోదావరి జిల్లా.

Just What I Want!

THE PERFUME THAT CHARMING

F. Mussonally & Co.

At China Bazaar, MADRAS.

TAKE THE OFFENSIVE AGAINST CATARRH.

Many people are inclined to neglect this disease in its early stages—don't commit such an error! Catarrh give rise to many diseases such as—Bad Sight, Deafness, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Sore Throat, Influenza, etc. To effectively cure and Catarrhal disease you "must remove the Catarrh and that is what most remedies fail to do. The Actina Treatment gets right to the root of the trouble and the powerful vapour courses through even the minutest nerves and blood-vessels in direct contact with the affected membranes, removing the congestion, and restoring healthy circulation. Invest Rs. 25-8 (plus postage, etc.) in an Actina and save specialists' fees. Valuable Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing particulars of our Conditional Trial Offer and testimonials, post free from Rai B. S. Bhandari, M. A., Bataia (India). (669)

ACTINA NATURAL TREATMENT.

Actina Cures Deafness.

Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.

The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.

Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Headache, Sore Throat, Influenza, etc. Costing only Rs. 25-8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing useful health advice and full Particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Bataia, (India)

Natural Actina Treatment.

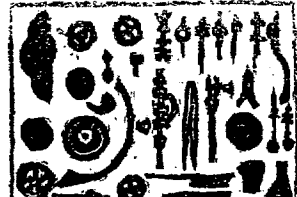
మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిచే నే సంగతిసందర్భముల నలనా నాలోదించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి సంతనే వాసిరి సకాలములో సరిఫరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు ప్రయోగినవారు.

విలాసము:— **ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ**
సాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, రేపాలపెట్టె నెం 55కి రు,
389 మదరాసు

(వై కామ్యూజిక్ గోరునప్పుడు ఈ వత్రిక పేరు కూడ నుదహరించ గోరుచున్నారు.)

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches
Materials Tools,
BHENDI BAZAAR,
Post No. 9,
BOMBAY.

881) ఈ త్రరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

సిరాబిల్లులు

నీళ్లలో వేసిన వెంటనే కరిగిపోవును. మిక్కిలి ప్రకాశమానుగ నుండును. కాగితముల చిరిగిపోయి ఒకచిట్టి ఒకబుడ్డి సిరాయగును. అనద్యోమగు నీలివర్ణముగ నల్లటి సిరాబిల్లులు 144 టికి వెల 1-2-0. ప్రకాశమానుమైనట్టియు నీలివర్ణముగ నల్లటి సిరాబిల్లులు 144 టికి ధర 2-12-0 ఎట్లటి సిరాబిల్లులు 144-ను 1-6-0 పచ్చని సిరాబిల్లులు 144 టికి 1-4-0 వెద్ద మొత్తముగ కొనువారలకు మంచి యివానియబడును (1278) ఈ త్రర ప్రత్యేక త్రరము లన్నియు ఇంగ్లీషులోనే సంధనలను. మదరాసు రాజధానికి పోలు యెజంట్లు:—

మెసర్స్ కె. ఎల్. వి. అయ్యర్ అండుకో,
110, 111, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు
BENGAL INK FACTORY.
24. Tarak hatterji Lane, Calcutta

గంం ఏజంట్లు కావలెను.

యా దిగుత ప్రచురించిన కంపెనీలో పంపించేయుటకు రూ. 30 మొదలు రూ. 50 జీతములో అన్ని జిల్లాలు లోను యెజంట్లు కావలయును. అక్టోబర్ 12, 1919 లోనల దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును. (1558) కార్యదర్శి, S. P. B. Co. Ltd. రాజపురం, మదరాసు.